

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

**POTENCIÁLNÍ DOPADY POŘÁDÁNÍ OLYMPIJSKÝCH HER
V ČESKÉ REPUBLICCE**

Bakalářská práce

Autor: Klára Jelínková

Studijní program: Rekreatologie – pedagogika volného času

Vedoucí práce: Ing. Vladimír Hobza Ph.D.

Olomouc 2024

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Klára Jelínková

Název práce: Potenciální dopady pořádání olympijských her v České republice

Vedoucí práce: Ing. Vladimír Hobza Ph.D.

Pracoviště: Katedra rekreologie

Rok obhajoby: 2024

Abstrakt:

Tématem a hlavním cílem práce je zjištění potenciálních dopadů v případě pořádání olympijských her v České republice na základě zkušeností České republiky s velkými sportovními akcemi a na základě uskutečněných olympijských her v zahraničí. Analýzou a syntézou informací představuji v teoretické části základní problematiku tématu. Praktická část vychází především z vypracované studie PWC (2004) pro kandidaturu Prahy na letní olympijské hry 2016. Připočítáním meziroční inflace mezi lety 2004-2022 aktualizují již získané výsledky z původního roku 2016 na rok 2036, tedy první možnost pořádání olympijských her v Praze. Spojením seznamu olympijských sportů s akcemi v České republice zjišťuji zkušenosti České republiky. Výsledky ukazují, že Česká republika nemá dostatečnou infrastrukturu a vhodné přírodní podmínky pro pořádání zimních olympijských her. V případě letních olympijských her jsou limitujícím faktorem zkušenosti s velkými sportovními akcemi, především v ne příliš rozšířených sportech v České republice, a také nedostatečná infrastruktura. Veškeré výstavby sportovišť by byly finančně náročné a v budoucnosti zřejmě nevyužívané. Velkým přínosem her by bylo zvýšení příjmů z oblasti cestovního ruchu.

Klíčová slova:

Praha, kandidatura, hostitelství, letní olympijské hry, financování, zkušenosti

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Klára Jelínková
Title: Potential impacts of hosting Olympic Games in the Czech Republic

Supervisor: Ing. Vladimír Hobza Ph.D.
Department: Department of Recreation and Leisure Studies
Year: 2024

Abstract:

The topic and the main objective of the thesis is to determine the potential impacts in the case of hosting the Olympic Games in the Czech Republic based on the experience of the Czech Republic with major sporting events and based on the Olympic Games in the past. By analysing and synthesizing information, I present the basic issues of the topic in the theoretical part. The practical part is mainly based on the PWC (2004) study for Prague's candidacy for the 2016 Summer Olympics. By adding the annual inflation between 2004-2022, I update the results already obtained from the original year 2016 to 2036, i.e. the first possibility of hosting the Olympic Games in Prague. By combining the list of Olympic sports with events in the Czech Republic, I identify the experience of the Czech Republic. The results show that the Czech Republic does not have sufficient infrastructure and suitable natural conditions to host the Winter Olympic Games. In the case of the Summer Olympic Games, the limiting factor is the experience with large sporting events, especially in sports that are not very widespread in the Czech Republic, as well as insufficient infrastructure. Any construction of sports venues would be costly and probably not used in the future. A major benefit of the Games would be an increase in tourism revenue.

Keywords:

Prague, candidacy, hosting, summer Olympic Games, financing, experience

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením Ing. Vladimíra Hobzy Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 25. dubna 2024

.....

Děkuji vedoucímu práce Ing. Vladimíru Hobzovi Ph.D. za cenné rady a zkušenosti, které mi při psaní bakalářské práce poskytl.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	9
2 Přehled poznatků	10
2.1 Novodobé olympijské hry	10
2.2 Olympijské výbory.....	11
2.3 Financování olympijského hnutí	12
2.3.1 Financování Českého olympijského týmu	15
2.4 Sportovní mega-eventy.....	16
2.4.1 Výhody pořádání sportovních mega-eventů.....	18
2.4.2 Nevýhody pořádání sportovních mega-eventů.....	19
2.5 Proces získání pořadatelství olympijských her	20
2.5.1 Neúspěšné kandidatury České republiky v minulosti.....	21
3 Cíle.....	23
3.1 Hlavní cíl.....	23
3.2 Dílčí cíle.....	23
4 Metodika	24
5 Výsledky	26
5.1 Zkušenosti České republiky se soutěží v letních olympijských sportech	26
5.2 Zkušenosti České republiky se soutěží v zimních olympijských sportech.....	30
5.3 Potenciální přínosy pořadatelství olympijských her v České republice	32
5.3.1 Ekonomické přínosy.....	33
5.3.2 Sociální přínosy.....	34
5.3.3 Environmentální přínosy.....	35
5.3.4 SWOT analýza Prahy jako hostitele letních olympijských her	35
5.4 Potenciální náklady pořádání olympijských her v České republice	37
5.4.1 Financování nákladů vyvolaných potřebami her.....	41
6 Diskuse	42
6.1 Srovnání studií zabývajících se podobným tématem	42

6.2	Doporučení pro další výzkum	43
6.3	Limity práce.....	45
7	Závěry	47
8	Souhrn	49
9	Summary	50
10	Referenční seznam	51

1 ÚVOD

Olympijské hry jsou největší sportovní událostí na světě. Zvolení konkrétního města za hostitelské je proto pro dané město, region i stát velice prestižní. Ačkoliv samotné hry proběhnou během několika málo dnů, město se na ně připravuje několik let. S dlouhými přípravami je ale spojená i dlouholetá propagace města, právě jakožto budoucího hostitele největšího sportovního svátku. V ideálním případě pozitivní pohled na město přetrvává i po konci her.

Spojení České republiky a olympijských her začalo být naposledy aktuální před 20 lety, kdy se začalo uvažovat o pořádání letních olympijských her v roce 2016 v Praze. Pro tuto kandidaturu byla zpracována studie PWC (2004). Ačkoliv se Česká republika pořadatelství nedočkala a letní olympijské hry pro daný rok připadly Riu de Janeiro, tato zpracovaná studie je jedním ze základních zdrojů mé práce, která přináší nové pohledy na spojení České republiky a letních olympijských her. O zimních olympijských hrách na českém území se v posledních letech začalo spekulovat ve spojitosti s Polskem, ovšem v nejbližší době se tato spolupráce zřejmě neuskuteční.

Tato práce vysvětluje základní termíny a aspekty problematiky olympijských her, jejich výhody a nevýhody a postupy pro získání pořadatelství. Zaměřuje se i na neúspěšné kandidatury České republiky v minulosti. Zjištěné informace z teoretické části jsou aplikované na podmínky České republiky v části praktické. Tu tvoří zjištěné zkušenosti České republiky s velkými sportovními akcemi v letních i zimních olympijských sportech a potenciální přínosy a náklady letních olympijských her v České republice vycházející z dat zjištěných v roce 2004.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Novodobé olympijské hry

Olympijské hry, největší sportovní událost na světě, se konají už více než sto let a navazují na tradici starověkých olympijských her konaných v Řecku. Za konec starověkých her se uvádí 4. století (Kosík, 2011).

Již od 17. století se v různých částech Evropy objevovaly pokusy o obnovení olympijských her (Havránková, 1999). Například v Anglii, v německém Dessau, nebo ve švédském Helsingborgu (Dovalil, 2004). V 19. století začalo snahu o obnovení her ukazovat i Řecko (Vlnas, 2017). Všechny snahy byly neúspěšné, obzvláště kvůli snaze zasadit hry v původní antické podobě do moderní společnosti. Až Pierru de Coubertinovi se to povedlo (Havránková, 1999). Coubertin uskutečnil myšlenkový pokus své doby – využít sport a olympijské hry k záměrům, jež samotný sport přesahují (Dovalil, 2004).

K myšlence vzkříšení olympijských her ho přivedly dvě věci: návštěva trosk antické Olympie, a fakt, že sport, který se zrodil na britských ostrovech a kladl důraz na individualismus, soutěživost a univerzálnost se prosadil jako nový směr tělesné kultury i na evropském kontinentě a v dalších částech světa (Havránková, 1999). Obnovení olympijských her mělo přispět i ke zvýšení prestiže sportu jako významného výchovného prostředku (Dovalil, 2004). I Pacut a Kosík (2009) připomínají důležitost Pierra de Coubertina při založení olympijských her, jakožto největšího akcelerátora vývoje tělesné kultury.

První návrh na obnovení olympijských her, který byl ale neúspěšný, přednesl Coubertin 25. listopadu 1892 na zasedání Unie francouzských společností atletických sportů (Kosík, 2011). Dne 16. června 1894 byl svolán v Paříži Kongres pro obnovení olympijských her. (Havránková, 1999). 20. června 1894 bylo obnovení olympijských her odhlasováno (Kosík, 2011). Kongres 23. června 1894 schválil složení Mezinárodního olympijského výboru (dále jen MOV), jako zastřešující organizace (Grexa & Strachová, 2011). Coubertin stanovil hlavní zásady, kterými by se mělo pořádání her řídit (Vlnas, 2017). Patří mezi ně čtyřletý cyklus, mezinárodnost her, pravidelné střídání dějiště, soutěže v novodobých současných sportech, původně povolení startu jen amatérům, samo volitelnost členů MOV (Grexa & Strachová, 2011). Pacut a Kosík (2009) na seznam přidávají rovnost všech sportovců. „Současně kongres stanovil, které sporty mají být v programu her. Na prvních olympijských hrách to byly: atletika, cyklistika, gymnastika, plavání, střelba, šerm, vzpírání a zápas“ (Kosík, 2011, p.24).

Ačkoliv se uvažovalo o prvních olympijských hrách v Paříži, prvním dějištěm pro rok 1896 byly na ustanovujícím kongresu zvoleny řecké Athény (Grexa & Strachová, 2011). Ve Francii, konkrétně v Chamonix, se konaly první zimní olympijské hry v roce 1924 (Kosík, 2011).

V současnosti jsou novodobé olympijské hry celosvětově nejvýznamnější multisportovní událostí. Pořádají se každé čtyři roky a zahrnují letní a zimní vydání („Olympic Games,“ c2024). Až do letních olympijských her 1992 v Barceloně a zimních olympijských her 1992 v Albertville se letní i zimní hry konaly ve stejném roce. Na zasedání Mezinárodního olympijského výboru (dále jen MOV) v roce 1986 došlo k rozdělení obou her. Letní hry se nyní slaví během prvního roku olympiády a zimní během třetího („History and Origin of the Games,“ c2024). Termín „olympiáda“ označuje čtyřleté období mezi jednotlivými hrami, nikoliv konkrétní olympijské hry. Pro pojmenování olympijských her se využívá označení Hry olympiády (například I.) a číslují se římskými číslicemi (Pacut & Kosík, 2009). Na letních olympijských hrách v Tokiu 2020 závodilo 11 420 sportovců z 205 Národních výborů (+ tým složený z uprchlíků) v 339 medailových soutěžích („The Games of the Olympiad“, 2021). Do programu byly ke stávajícím sportům zařazeny nové: karate, skateboarding, sportovní lezení, baseball, softball a surfing („Tokyo 2020 Facts and Figures,“ c2024). V rámci zimních olympijských her v Pekingu 2022 soutěžilo 2 897 sportovců ve 109 medailových soutěžích. Zde bylo do programu zařazeno několik nových disciplín. Ženský monobob, Big Air a smíšené soutěže v short tracku, skocích na lyžích, akrobatickém lyžování a snowboardcrossu („Beijing 2022 Facts and Figures,“ c2024).

2.2 Olympijské výbory

Havránková (1999) se vrací do závěrečného dne Kongresu pro obnovení olympijských her, 23. června 1894, kdy byl jmenován Mezinárodní olympijský výbor, který měl do budoucna řídit všechny záležitosti olympismu. Mezi jeho zakládajícími členy byl i český gymnaziální profesor Jiří Guth, rodák z Heřmanova Městce.

MOV je organizace sídlící v Lausanne ve Švýcarsku, založená s cílem obnovit tradici antických olympijských her. (Kosík, 2011). Své členy si vybírá a volí z osobností, které považuje za kvalifikované (Dovalil, 2004). Je autorem Olympijské charty – základního dokumentu se základními principy olympismu, pravidly a prováděcími ustanoveními a zároveň sloužícího jako stanovy MOV. Olympijská charta dává MOV za cíl plnit poslání, úlohu a odpovědnost, které mu ukládá (Olympijská charta, 2020). Dále sdružuje Národní olympijské výbory, Mezinárodní federace a Organizační výbor olympijských her (Mr-sport.cz, n.d.) Národních olympijských

výborů v současnosti existuje 206 a patří mezi ně i Český olympijský výbor (dále jen ČOV) („National Olympic Committees,“ 2024).

ČOV byl založen 18. května 1899. Dle Olympijské charty má rozvíjet a šířit olympijské ideály a zastupovat a zabezpečovat účast České republiky na olympijských hrách. Na základě uznání Mezinárodním olympijským výborem je jediným subjektem oprávněným řídit olympijské hnutí v České republice. ČOV hájí zájmy českého sportu v mezinárodním olympijském hnutí. Využívá veřejně prospěšnou činnost ve prospěch českého sportu a zejména svých členů. V této činnosti spolupracuje se všemi sportovními subjekty. („Základní informace,“ c1999-2024). Posláním ČOV je rozvíjet a šířit olympijské ideály, zabezpečovat účast České republiky na olympijských hrách, chránit olympijské hnutí a šířit olympijskou myšlenku na území České republiky (Dovalil & Kolář, 2016).

Založen byl z podnětu PhDr. Jiřího Gutha, člena MOV, a sportovního funkcionáře Josefa Rösslera-Ořovského jako výbor pro zajištění české účasti na II. Olympijských hrách 1900 v Paříži (Kosík, 2011). ČOV navzdory protestům Rakouska a Německa zajistil účast českých sportovců i na OH 1908 a 1912 (Grexa & Strachová, 2011). Na hrách 1916 v Berlíně směli Češi startovat pouze v rámci rakousko-uherské výpravy, z důvodu vypuknutí první světové války se ale hry nekonaly a s tím byla i úředně zastavena činnost ČOV. Oficiální obnovy se dočkal až 13. června 1919 a stal se představitelem všech sportovců Československé republiky.

ČOV (v té době Československý olympijský výbor) byl pověřen zorganizovat VIII. mezinárodní olympijský kongres, na němž v květnu 1925 odstoupil Pierre de Coubertin z funkce předsedy MOV, a byly schváleny zimní olympijské hry. Další potíže ale přinesla druhá světová válka. Nejprve se v roce 1939 od ČSOV oddělili Slováci, poté se rozpadl i samotný ČOV. Jeho činnost, opět pod názvem ČSOV, byla ale 15. května 1945 obnovena. Velké cti se ČSOV dostalo v červnu 1977, kdy uspořádal 79. zasedání MOV v Praze. Osamostatněný ČOV pak pořádal v Praze 115. zasedání MOV v červenci 2003, na kterém byl Vancouver zvolen pořadatelským městem XXI. zimních olympijských her v roce 2010, a Praha ohlásila svůj zájem kandidovat na pořadatelství her v roce 2016 nebo 2020 (Dovalil, 2004).

2.3 Financování olympijského hnutí

MOV koordinuje olympijský marketing tak, aby splňoval následující cíle:

- vytvářet příjmy, které se následně rozdělují do celého olympijského hnutí
- nabízet vysílací práva co největšímu počtu obyvatel
- chránit olympijskou image a ideály

- kontrolovat a omezovat komercializaci olympijských her
- vytvářet a udržovat dlouhodobé marketingové programy („Olympic Marketing Fact File“, 2023).

Ačkoliv ještě v 70. letech 20. století byl MOV zadluženou organizací, postupem času našel způsoby, které pomohly finančně olympijské hry zajistit (Dovalil, 2004). Již od prvních moderních olympijských her v Aténách v roce 1896 se MOV spoléhá na příspěvky komerčních partnerů („Finance,“ c2024).

Příjmy olympijského hnutí spravované MOV:

- TOP program
- vysílací práva
- oficiální dodavatelé a licence MOV

Příjmy olympijského hnutí spravované Organizačními výbory olympijských her:

- domácí sponzorství
- prodej vstupenek
- licence hostitelské země („Olympic Marketing Fact File,“ 2023).

90 % těchto příjmů se rozděluje mezi Národní olympijské výbory na podporu sportovců, Mezinárodní federace na provoz a propagaci svých sportů, individuální sportovce a trenéry, organizační výbory olympiád, a projekty na podporu rozvoje sportu a olympijského hnutí. Zbýlých 10 % využívá MOV v oblasti rozvoje sportu a své činnosti („Olympic Marketing Fact File,“ 2023).

Největší část všech příjmů tvoří vysílací práva. V rozmezí let 2017-2020/21 tvořila 61 % z celku. Cílem poskytování vysílacích práv je propagace olympijských her v zahraničí, celosvětové poskytnutí sportovních přenosů nebo zajištění finančního zabezpečení. První vysílané hry se konaly v roce 1936 v Berlíně. Sportovní soutěže bylo možné sledovat ale pouze v německém hlavním městě a jeho okolí. Zimní olympijské hry se dočkaly prvních živých přenosů z Cortiny d'Ampezzo v roce 1956. V průběhu dvou dalších olympijských her se vysílání postupně rozšiřovalo do většiny evropských států a následně i do zámoří. S každými dalšími hrami se zvyšuje i jejich televizní sledovanost. Tokio 2020 nabídlo 10 200 vysílacích hodin a celkový počet diváků dosáhl 3,05 miliardy („Olympic Marketing Fact File,“ 2023).

MOV založil v roce 1985 program The Olympic Partner (TOP). Jedná se o nejvyšší úroveň olympijského sponzoringu, který vybrané skupině celosvětových olympijských partnerů poskytuje exkluzivní globální a marketingová práva na olympijské a paralympijské hry („The Olympic Partner Programme,“ c2024). Mezi vybraných 15 partnerů TOP programu patří AB InBev, Airbnb, Alibaba, Allianz, Atos, Bridgestone, Deloitte, Intel, Omega, Panasonic, P&G, Samsung, Toyota, VISA a Coca Cola. Právě Coca Cola je nejdéle působící partner olympijského hnutí, které podporuje již od roku 1928. Aktuální smlouvu má společnost platnou až do roku 2032. V rámci spolupráce podporuje sportovce prostřednictvím sponzoringu a investuje do sportovních programů pro mládež a do národních olympijských výborů („Coca-Cola & Mengniu,“ c2024). „Sponzorství ve sportu chápeme partnerský vztah mezi hospodářstvím na jedné straně a sportem na straně druhé, kdy dochází k vzájemnému respektování zájmů obou stran“ (Novotný, 2000, p.118). Příjmy MOV z TOP programu pravidelně rostou. V období 2017-2020/21 narostly oproti období 2013-2016 o 128,8 %. Jedná se o 2 295 milionů amerických dolarů (dále jen USD) („Olympic Marketing Fact File,“ 2023).

Vstupenky pro diváky se na olympijské hry prodávají pod záštitou Organizačního olympijského výboru. Primárním cílem jejich prodeje je poskytnutí příležitosti divákům dostat se na stadiony, sekundárním pak finanční podpora her. Ceny vstupenek řeší Organizační výbor her ve spolupráci s MOV a stanovují se podle cen jiných velkých sportovních událostí pořádající země a s ohledem na ekonomické podmínky. Neexistují data z Tokia 2020, protože divákům byl vstup na sportovní soutěže zakázán kvůli opatřením proti covid-19. V Riu 2016 bylo prodáno 91 % vstupenek (6,2 milionu z dostupných 6,8 milionu), což vyprodukovalo příjem ve výši 321 milionů USD. Londýn 2012 vykázal ale ještě lepší výsledky. Prodalo se 97 % vstupenek (8,2 milionu z dostupných 8,5 milionu) a příjem tvořilo 988 milionů USD. U zimních olympijských her nejsou čísla návštěvnosti ani příjmů tak vysoká. PyeongChang 2018 dokázal prodat 85 % lístků (1,1 milionu z dostupných 1,3 milionu) a získal tím 143 milionů USD („Olympic Marketing Fact File,“ 2023).

I firmy mimo TOP program dostávají možnost zakoupení licence olympijského hnutí na výrobu zboží, reklam a suvenýrů (Mr-sport.cz, n.d.). Cílem této strategie je vytvoření hmatatelné vazby na olympijské hry prostřednictvím merchandisingových programů. Pro hry v Tokiu 2020 bylo 127 držitelů olympijské licence, a hrám dohromady vynesly 52 milionů USD. PyeongChang 2018 měl pouze 4 držitele licence, příjmy ale tvořily 79 milionů USD. Již ve Stockholmu 1912 platily švédské společnosti pořizování a prodej fotografií. Mnichov 1972 začal prodávat práva na používání oficiálního olympijského znaku („Olympic Marketing Fact File,“ 2023). Vlnas (2017) dodává, že úspěšné financování z veřejných zdrojů právě z Mnichova šlo následujícím olympijským hrám příkladem.

Mimo tyto příjmy jsou hry podporované i Národními olympijskými výbory, které generují finance prostřednictvím svých vlastních komerčních programů („Olympic Marketing Fact File,“ 2023).

2.3.1 *Financování Českého olympijského týmu*

ČOV založil v roce 1997 marketingovou agenturu Česká olympijská (dále jen ČO). Předmětem její činnosti jsou obchodní, marketingové a reklamní aktivity prováděné v souvislosti s propagací olympijských symbolů a olympijských myšlenek. Jejím úkolem je vytváření partnerství s finančně silnými společnostmi ve čtyřletých olympijských cyklech. Díky těmto získaným prostředkům se ČO podílí na zajištění účasti Českého olympijského týmu na olympijských hrách („Česká olympijská,“ c1999-2024).

Další společností vlastněnou ČOV je Olympic festival s.r.o. zaštiťující projekt Olympijský festival („Olympijský festival s.r.o.,“ c1999-2024). V případě Olympijského festivalu jako projektu se jedná o akci konanou v několika státech světa v termínu konání olympijských her, s cílem přilákání fanoušků. Během olympijských her v Paříži se bude jeho šestý ročník na území České republiky konat 26. 7. – 11. 8. 2024 u jezera Most („Olympijský festival,“ c1999-2024). Společnost Olympic festival s.r.o. byla založená v roce 2017 na základě licenční smlouvy od MOV. Využívá se k efektivnímu a přehlednému vyúčtování veřejných prostředků poskytnutých na tento projekt ze strany hostitelských měst a k využití marketingových práv od MOV („Olympijský festival s.r.o.,“ c1999-2024).

Český olympijský tým má mnoho partnerů, pro které je toto spojení v několika ohledech výhodné. Spolupracují s nejsledovanější sportovní událostí na světě a využívají nejuznávanější symbol na světě – olympijské kruhy. Pro svou marketingovou komunikaci mohou využívat české sportovce a spojení s Českým olympijským týmem mohou uplatnit ve vlastních prezentacích své firmy (Kindová, ([2016])). Mezi generální partnery patří Toyota, Sazka, Fosfa, Skupina ČEZ a BILLA. Oficiálními partnery jsou Pilsner Urquell, Alpine Pro, T-mobile, CPI Property Group a Vinci Construction. Do skupiny generálních mediálních partnerů se řadí Česká televize a Radiožurnál Český rozhlas. Dalším mediálním partnerem je reklamní agentura BigBoard („Partneři Českého olympijského týmu,“ c1999-2024).

2.4 Sportovní mega-eventy

Müller (citovaný ve Veselském, 2021, p.10) definuje mega-eventy jako „vzácné akce s pevně stanovenou dobou trvání, které přitahují velký počet návštěvníků, mají rozsáhlý mediální dosah, ale které jsou zároveň velmi nákladné a mají značný vliv na infrastrukturu i obyvatelstvo hostitelské země.“

Kotíková a Schwartzhoffová (2008) uvádějí, že mega-eventy mají celosvětový význam, zúčastňuje se jich veliký počet sportovců i diváků, vyžadují dlouhodobou a profesionální přípravu spojenou často s vybudováním potřebné infrastruktury, přitahují mimořádný zájem médií, mají řadu sponzorů.

Veselský (2021) ve své rešerši představil několik studií zabývajících se rozdělením mega-eventů. Z jeho diskuse ale vyplývá teoretický problém, které akce se dají označovat za mega-eventy a které nikoliv. Horne (citovaný ve Veselském, 2021, p.14) navrhuje tři kategorie. Do první řadí letní olympijské hry a mistrovství světa ve fotbale. Do druhé zimní olympijské hry a mistrovství Evropy ve fotbale. A do třetí hry Commonwealthu a panamerické hry.

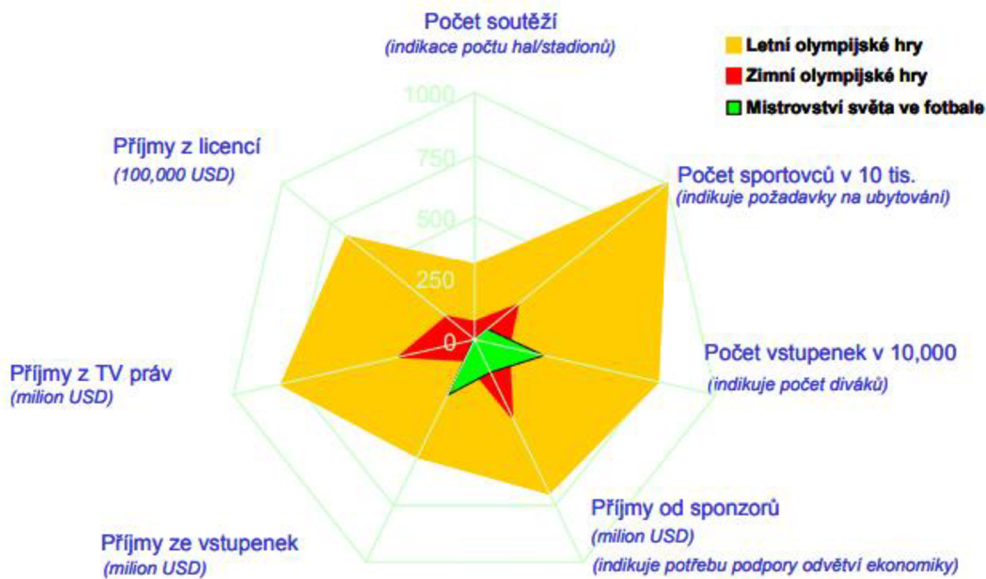
V jeho kategorizaci chybí menší eventy, než jsou zmiňované hry Commonwealthu a které jsou provozovány relativně menším počtem zemí (například lyžování nebo lední hokej), ale v Evropě se jim dostává značné mediální a divácké pozornosti (Veselský, 2021). Trendy ve sledovanosti sportovních událostí v Americe se liší od trendů ve zbytku světa („The World’s Most Watched Sporting Event,“ 2023).

Nejsledovanější sportovní událostí na světě je fotbalové mistrovství světa. V roce 2022 dosáhlo rekordních rozměrů, některou část turnaje si po celém světě naladilo 5 miliard diváků, finále sledovalo 1,5 miliardy lidí. Nejprestižnější cyklistický závod světa, Tour de France, se také řadí mezi nejsledovanější sportovní akce. V posledních letech se počet diváků vyšplhal až k 3,5 miliardám. Na třetím místě žebříčku vydaného magazínem Roadtrips figuruje kriket. Mistrovství světa mužů v roce 2019 dosáhlo sledovanosti 2,6 miliardy diváků (Baker, 2023). Jedny z nejpoutavějších přímých sportovních přenosů patří olympijským hrám. Letní hry z Tokia 2020 přilákaly k obrazovkám více než 3 miliardy diváků, zimní hry z Pekingu 2022 více než 2 miliardy diváků („The World’s Most Watched Sporting Event,“ 2023)

Pokud se nebudeme zaměřovat pouze na sledovanost mega-eventů, podle studie PricewaterhouseCoopers (2004) zjistíme, že letní olympijské hry fotbalové mistrovství světa v několika směrech předčí. Obrázek 1 sice nezobrazuje aktuální čísla, ale poměr velikosti všech tří akcí se nemění.

Obrázek 1

Porovnání letních olympijských her, zimních olympijských her a mistrovství světa ve fotbale

Poznámka. (PWC, 2004).

Solberg (citovaný ve Veselském, 2021, p.15) poukazuje na fakt, že sportovní eventy menšího rozsahu jsou daleko více přijímané veřejností. Z jeho norské studie vyplývá, že tamní obyvatelé vykazují větší podporu mistrovství světa v lyžování, nežli olympijským hrám nebo mistrovství Evropy ve fotbale. Tyto menší eventy jsou ekonomicky méně riskantní a environmentálně udržitelnější.

Poměrně novou sportovní akcí jsou Evropské hry. Poprvé se konaly v roce 2015 v Baku, následoval druhý ročník v Minsku v roce 2019 a třetí ročník v Krakově 2023. Tato akce vychází z Asijských, Afrických a Panamerických her. Ačkoliv se jedná o akci menšího rozsahu, než jsou olympijské hry, stále je vyžadováno plánování a dlouhodobá vize rozvoje hostitelského regionu s důrazem na využívání budované infrastruktury (Dendura, 2019). Termín Evropských her v předolympijském roce dává mnoha sportovcům příležitost nominovat se na olympijské hry. Zároveň jsou k vidění sporty, které se do programu olympijských her zatím nedostaly, například plážová házená. Krakov v roce 2023 přivítal přes 7 000 sportovců ze 49 zemí. Soutěže probíhaly ve 30 disciplínách na 26 místech („Who we are, ([2023])). Počet zúčastněných sportovců na Evropských hrách odpovídá počtu účastníků na olympijských hrách v 70. a 80. letech. Například v Los Angeles 1984 soutěžilo přes 6 800 sportovců, v Soulu 1988 téměř 8 500 sportovců (Dendura, 2019).

V Polsku se jedná o pořádání největší sportovní události v historii. Po dvou neúspěšných kandidaturách na pořádání zimních olympijských her pro roky 2006 a 2022 (Dendura, 2019)

může být tato zkušenost můstkem právě pro získání olympijských her. V případě zájmu se Česká republika může vydat podobným směrem, jako její sousední stát.

2.4.1 Výhody pořádání sportovních mega-eventů

Bob & Swart (2011) dělí výhody pořádání sportovních mega-eventů do tří kategorií:

- Ekonomické
- Sociální
- Environmentální

Jednou z největších výhod pořádání olympijských her je jejich přínos pro ekonomiku státu. Země může rozvíjet cestovní ruch a průmysl, obchodní sektor, diplomatické vztahy a kariérní příležitosti („Economic benefits of hosting the Olympic Games,“ c2024). Zároveň může dojít k omlazení a modernizaci stávajících zařízení, k rozšíření trhu o pořádání i menších akcí nebo k využití akce pro účely marketingu destinace (Bob & Swart, 2011). Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 se Kataru ekonomicky velmi vyplatilo. Vzestup zaznamenal například maloobchodní průmysl (Mohammed, 2023). Podle zprávy společnosti Cushman and Wakefield (citované v Mohammed, 2023) vzrostl hrubý domácí produkt přibližně o 4 %. Ačkoliv odvětví cestovního ruchu a turistiky v dalších letech klesne, velkému propadu může pomoci pořadatelství dalších sportovních událostí. Například Velká cena Formule 1 nebo Asijský pohár Asijské fotbalové konfederace (Mohammed, 2023).

Rozvoj pořádající země může nastat i v sociální sféře. Mnoho států představuje při kandidatuře motivační programy ke sportu („Social benefits of hosting the Olympic Games,“ c2024). Před zimními olympijskými hrami v roce 2022 v Pekingu se rozrostly učební osnovy v Číně o zimní sporty, nebo jejich letní varianty. Los Angeles, město hostící hry v roce 2028, investovalo 160 milionů USD do mládežnického sportu. Australský program „You for 2032“ se zavázal vyhledávat a rozvíjet nadějně talenty pro olympijské a paralympijské hry v Brisbane 2032 („World Health Day,“ 2022). Pro motivaci ke sportu mohou být využiti i známí sportovci, a to zejména pro mládež. Pořádání velké světové akce může poskytnout národu příležitost ke spojení společnosti a pocitu národní hrdosti (Bob & Swart, 2011).

Vlnas (2017) upozorňuje na fakt, že od roku 1991 figuruje v Olympijské chartě část věnovaná vztahu her k životnímu prostředí. Hostitelské město letních olympijských her v roce 2000, Sydney, postavilo svou kandidaturu především na programu ozdravení životního

prostředí. Takové chování umožňuje městu především propagovat ekologické hodnoty, získat vyšší kvalitu života ve městě nebo lépe využívat rekreační oblasti a veřejné parky.

Po dobře odvedené práci s pořadatelstvím velké sportovní akce mohou získané finanční prostředky pomoci s projekty v oblasti životního prostředí (Bob & Swart, 2011).

2.4.2 Nevýhody pořádání sportovních mega-eventů

Po skončení olympijských her nebo jiných velkých sportovních akcí, na které se stavěla nová sportoviště, může dojít k jejich nevyužívání a následnému chátrání. Rio de Janeiro, hostitelské město her v roce 2016, při kandidatuře navrhovalo nová sportoviště, od kterých si slibovalo i jejich využívání po konci her. Tak se ale nestalo, a většina z nich není ani využívána, ani určená k demontáži („Olympijská sportoviště,“ 2018). Mezi nimi i Stadion Maracana nebo olympijská vesnice (Vlnas, 2017). Také v Soči, pořadatelé nejdražších zimních olympijských her v historii v roce 2014, neexistuje žádný plán pro následné využití sportovišť. V důsledku toho jsou tyto olympijské hry i nadále pro Rusko zátěží. Stát totiž vynakládá výdaje na provoz a údržbu. Mezi obyvatelstvem v průběhu sedmileté realizace podpora akce postupně klesala (Müller, 2014).

Při získání pořadatelství velké sportovní akce musí pořadatelé čelit politickým a společenským postojům. Již zmiňované Rio de Janeiro hostilo dva roky před Olympijskými hrami Mistrovství světa ve fotbale, a veřejnost proti jeho konání demonstrovala. Po jeho skončení ale byla s výsledky spokojená (Vlnas, 2017). Dále mohou hostitelské státy čelit v mnoha ohledech kritice. Bylo tomu tak i v případě Mistrovství světa ve fotbale 2022 v Kataru. Stát byl obviňovaný z uplácení s cílem získat pořadatelství, porušování lidských práv, úmrtí a zranění dělníků, kontroverzních rozhodnutí na poslední chvíli, zákazu alkoholu na stadionech a zákazu nošení pásek na rukávech vyjadřující solidaritu s homosexuály (Kütner, 2022).

Z ekologického hlediska mohou velké sportovní události při výstavbě nových sportovišť snížit rozměry volného území nebo poškodit přírodu, a naopak zvýšit emise během výstavby. Samotné ekologické projekty vyžadují velké finanční investice (Vlnas, 2017).

Podle výzkumníků z Oxfordu žádné olympijské hry od roku 1960 nedodržely původně plánovaný rozpočet. Například Montreal ho v roce 1976 překročil až o 720 %. Průměrná hodnota překročení plánovaného rozpočtu všech her se do roku 2018 pohybovala na 156 % („Olympijská sportoviště,“ 2018).

2.5 Proces získání pořadatelství olympijských her

Se vzrůstající popularitou sportu narůstá i konkurence mezi jednotlivými kandidátskými městy. Ta se snaží připravit osobitou a odlišnou nabídku s přidanou hodnotou oproti ostatním účastníkům. Každá kandidatura je specifická svými cíli, například zlepšení obrazu města, mezinárodní publicita, maximální krátkodobý profit, impulz domácí ekonomice nebo změny v městské infrastruktuře (Vlnas, 2017).

Zájemci o pořádání olympijských her musí MOV předložit projekt, který by měl být v souladu s cíli olympijského hnutí stanovenými v Olympijské agendě 2020 a Olympijské agendě 2020+5 a s dlouhodobými rozvojovými plány hostitelského regionu. Mezi nejdůležitější prvky, které MOV bere v úvahu jsou geopolitické, socioekonomické a environmentální faktory a faktory lidského rozvoje, vize a hlavní plán místa konání, předpokládaná udržitelnost, politická a veřejná podpora, strategie financování, zkušenosti se sportovními akcemi světového formátu, ubytovací kapacita, dopravní infrastruktura a bezpečnost („Requirements to host the Olympic Games,“ c2024). Při volbě hostitele zimních olympijských her pro rok 2026 měla velký podíl na rozhodnutí MOV udržitelnost. Milán a Cortina di Ampezzo mají o 80 % nižší vstupní investice než zimní hry v letech 2018 a 2022 („The Approach to Olympic host Elections,“ 2023).

Kandidaturu na pořádání olympijských her musí schválit národní olympijský výbor dané země (Olympijská charta, 2020). Potenciální hostitel začíná s MOV jednat nezávazně, pod dohledem dvou komisí složených z členů MOV. Tento průběžný dialog pomáhá potenciálnímu hostiteli prozkoumat a zlepšit olympijský projekt bez vázání se na nějaký konkrétní rok. Zároveň nevyžaduje žádné finanční závazky, písemné podání nebo jiné právní záruky. MOV provádí studii proveditelnosti. V případě pozitivních výsledků se začíná jednat o kandidatuře na konkrétní ročník olympijských her. Vypracovávají se podklady ohledně financování sportovišť, dopadů na životní prostředí nebo veřejného mínění. Následují volby mezi všemi úspěšnými projekty. Členové MOV po hromadné diskusi volí tajně. Po zvolení hostitele se neprodleně podepisuje smlouva o pořádání olympijských her („The process to elect Olympic hosts,“ c2024). Hostitelské město se volí na zasedání, které se koná v zemi, jejíž žádné město na pořádání nekandiduje. Toto rozhodnutí musí být učiněno nejméně šest let dopředu (Kosík, 2011). Při rozhodování o místě konání her a jejich sportovištích musí být upřednostněno využívání stávající infrastruktury. O výstavbě nových objektů lze uvažovat pouze na základě plánů udržitelného odkazu (Olympijská charta, 2020). Pokud pro nově vybudovaná zařízení neexistuje poolympijské využití, mělo by se jednat o dočasné stavby (Vlnas, 2017).

Vlnas (2017) zároveň dodává, že každá kandidatura, i ta bez úspěchu, se podílí na zviditelnění města. První pokus o získání her většinou bývá neúspěšný a město dostává zpětnou vazbu pro další rozvoj a příležitost podat kandidaturu znovu.

2.5.1 Neúspěšné kandidatury České republiky v minulosti

Olympijské hry zatím nikdy nehostila žádná země střední a východní Evropy (Vlnas, 2017). Praha o pořadatelství her ale v minulosti už usilovala.

Po vzniku samostatného Československého státu se Jiří Guth-Jarkovský v roce 1920 pokoušel dostat do Prahy letní olympijské hry. Jeho myšlenku z politiků podpořil ale pouze Edvard Beneš s vědomím, že hry mohou mít velký význam pro propagaci nového státu (Rozmajzl, 2016). K oficiální kandidatuře se Praha nakonec nedostala, i s ohledem na Pierra de Coubertina, který chtěl hry roku 1924 pořádat v rodné Francii. V dalších letech byla snaha Prahy utlumena hospodářskou krizí a druhou světovou válkou (Vlnas, 2017).

Zástupci ČSOV v čele s předsedou Emanuelem Bosákem navrhli podat kandidaturu na uspořádání XXII. olympijských her 1980 v Praze (Dovalil, 2004). Vycházeli z předpokladu, že Moskva bude hostit olympijské hry v roce 1976. V roce 1969 byla dokončena studie zaměřující se na možnosti Prahy na uspořádání olympijských her (Havránková, 1999). Celý proces byl vnímán jako motor modernizace zanedbané infrastruktury a dalšího rozvoje cestovního ruchu. I od veřejnosti se dostalo kladné odezvy (PWC, 2004). Všechny plány ale zůstaly pouze v rovině teoretické. Moskvě se totiž hry v roce 1976 získat nepodařilo, a začala se ucházet o hry roku 1980. Praha se rozhodla Moskvě nekonkurovat (Havránková, 1999). Po neúspěšném pokusu o získání letních olympijských her se ČSOV zaměřil na kandidaturu Vysokých Tater na zimní olympijské hry v roce 1984. I ta ale byla po čase stažena (Dovalil, 2004).

Zatím naposledy se Česká republika pokusila kandidovat na pořadatele olympijských her pro rok 2016. Firma PricewaterhouseCoopers (dále jen PWC) vypracovala v roce 2004 první ekonomickou studii, kde odhadovala výnos her na 25 miliard korun českých (dále jen Kč) a náklady na 130 miliard Kč (Vlnas, 2017). Podle oficiálních zdrojů už samotné technické studie vyšly na 70 milionů Kč. Zkoumala se sportoviště, území olympijské a mediální vesnice, možnosti výstavby komplexu plaveckého centra nebo environmentální aspekty. Největší část z nákladů tvořila ekonomická a marketingová studie, konkrétně více než 15 milionů Kč. Mimo celkovou sumu nákladů není zahrnuto 15 miliard Kč, které byly vynaloženy na prodloužení trasy metra C z Ládví do Letňan (Krupka, 2015). Právě v Letňanech mělo být soustředěno největší množství sportovních soutěží i s hlavním olympijským stadionem a mediální vesnice (PWC, 2004).

Přihlášku v roce 2007 kromě Prahy odeslalo i Chicago, Tokio, Rio de Janeiro, Baku, Dauhá a Madrid. Při posuzování kandidátského města Prahy bral MOV v potaz především nedostatečnou sportovní infrastrukturu, problematické financování a malou podporu veřejnosti. Do užšího výběru se tak hlavní město České republiky neprobojovalo (Vlnas, 2017). Na začátku světové hospodářské krize v roce 2009 Praha svou kandidaturu stáhla (Krupka, 2015). Tato kandidatura měla sloužit především jako zátěžová zkouška pro získání her v roce 2020 nebo 2024 (Vlnas, 2017). Bývalý primátor hlavního města Prahy, Pavel Bém, jenž o olympijské hry v Praze hodně bojoval uvedl, že již hotové studie a analýzy mohou v budoucnu ještě posloužit (Krupka, 2015). O další kandidaturu už se ale Česká republika nepokusila.

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem je zjištění potenciálních dopadů pořádání Olympijských her Českou republikou na základě dat z již uskutečněných Olympijských her v zahraničí a na základě zkušeností České republiky s pořádáním velkých sportovních akcí.

3.2 Dílčí cíle

- 1) Získat přehled akcí světového formátu v letních olympijských sportech konaných v České republice
- 2) Získat přehled akcí světového formátu v zimních olympijských sportech konaných v České republice
- 3) Zjistit přínosy pro Českou republiku v případě pořádání olympijských her
- 4) Zjistit potenciální náklady pořádání olympijských her v České republice

4 METODIKA

Pro získání dat do teoretické části jsem využívala informace z odborné literatury zabývající se danou problematikou. Především se jedná o články z Mezinárodního olympijského výboru a dalších mezinárodních i českých webů, nebo o Olympijskou chartu. Pro zařazení tématu na podmínky České republiky jsem vycházela ze studií zaměřených na kandidaturu Prahy na letní olympijské hry 2016, respektive 2020. Nejobsáhleji toto téma popisuje a zkoumá studie PWC (2004). Pro vyhledávání potřebných materiálů jsem používala klíčová slova jako olympijské hry, pořadatelství, dopady her, náklady, přínosy, financování, zkušenosti.

V praktické části jsem nejprve zjistila zkušenosti České republiky s pořádáním velkých sportovních akcí. Sepsala jsem seznam letních i zimních olympijských sportů platný k letním olympijským hrám 2024 a zimním olympijským hrám 2022, a ke všem sportům jsem hledala velké světové akce, které se na území České republiky konaly. Zaměřila jsem se především na mistrovství světa, mistrovství Evropy, světové poháry a další významné akce, typické pro dané sporty. Vybrané sportovní události jsem rozebrala více do detailu a zjištěná fakta okomentovala, především velikost akce v kontextu daného sportu a návštěvnost. U rozdělení sportovišť na jednotlivá místa v Praze a celé České republice jsem vycházela z původního rozdělení studie PWC, které jsem doplnila o nově přidané sporty, které v roce 2004 ještě na seznamu her nebyly a přisoudila jsem jim z mého pohledu nejvhodnější lokalitu. I vybraným sportům jsem oproti původnímu plánu přisoudila jinou lokalitu, která se dle mého názoru zdá být oproti roku 2004 vhodnější.

Na základě stavu sportovišť a přírodních podmínek jsem usoudila, že pořadatelství zimních olympijských her samotnou Českou republikou není příliš reálné, proto jsem se ve zbytku bakalářské práce zaměřila více na letní olympijské hry, pro které jsem mohla vycházet i ze zpracované studie PWC.

V podkapitole potenciálních přínosů pořádání olympijských her v České republice jsem vycházela z mé teoretické části a zaměřila jsem se již pouze na letní olympijské hry. Pro zjištění výsledků pro tuto kapitolu jsem využila komparaci s předcházejícími letními olympijskými hrami, a to především z Londýna 2012, Ria de Janeiro 2016 a Tokia 2020. Poslední zmíněné hry však byly ovlivněny pandemií koronaviru a některá zjištění, jako například údaje o návštěvnosti, nejsou relevantní. Zjištěné údaje jsem aplikovala na podmínky České republiky. SWOT analýza Prahy, jako potenciálního hostitele her, mi poté pomohla podtrhnout příležitosti související s hostitelstvím olympijských her, a stejně tak hrozby. Zároveň zobrazuje silné a slabé stránky Prahy a České republiky a tím poukazuje jak na její potenciál, tak na místa, která ještě potřebují rozvoj. Hrozby představují rizika, která mohou při pořádání her nastat, proto jsem do této

kapitoly zařadila i opatření, která by je měla eliminovat nebo zmenšit. Údaje zmíněné ve SWOT analýze opět vychází především ze studie PWC (2004). Doplnila jsem je ale i o své návrhy, které by měly být vzhledem k situaci v Praze i České republice aktuální a které navazují na celou moji práci.

Kapitolu potenciálních nákladů pořádání olympijských her v České republice jsem zpracovávala na základě dat z předchozích letních olympijských her a na základě studie PWC (2004), která zjistila náklady pro hry v Praze v roce 2016. K výsledkům pro rok 2016 zjištěných studií PWC (2004) jsem připočítala meziroční změny v období 2004-2022 zjištěné z tabulky vydané Českým statistickým úřadem, která se zaměřuje na míru inflace a vývoj spotřebitelských cen v České republice v rozmezí let 1989-2022. Z této tabulky jsem vynásobením změn za jednotlivá období mezi sebou zjistila, že náklady pro rok 2036 budou 1,72krát vyšší než pro rok 2016. Některé údaje jsem pouze nepřepočítávala, ale i upravovala podle změn, které do současnosti od roku 2004 proběhly. Od nákladů na sportoviště jsem odečetla náklady ve výši 13,85 miliard Kč na dvě plánované výstavby hal v Pardubicích a v Brně v následujících letech a nepočítala jsem ani s urychlením modernizace dálnice D3. Do této kapitoly jsem zařadila i seznam infrastruktury, která v plánu do roku 2016 nebyla, ale do roku 2036 je a tím pádem se neřadí do přímých nákladů her.

Pro přepočet měn na americký dolar a naopak, jsem využívala kurzy aktuální k 18. dubnu 2024, kdy 1 česká koruna se rovnala 0,042 USD. Konec kapitoly jsem věnovala financování uvedených nákladů, a opět jsem vycházela z původní studie PWC, jejíž výsledky jsem aplikovala na současnou situaci. Aby bylo možné hry financovat z veřejných zdrojů, je potřeba aby poměr deficitu státního rozpočtu k HDP nepřesáhl 3 %. Zjištěný údaj, aktuální k roku 2023, jsem zjistila z článku deníku Echo (2024).

Pro doporučení v kapitole diskuse jsem vycházela především ze svých nápadů, které nejsou nijak vyzkoušené a podložené.

5 VÝSLEDKY

5.1 Zkušenosti České republiky se soutěžemi v letních olympijských sportech

Olympijské hry jsou největší sportovní událostí na světě. Proto není možné, aby se konaly v zemi, která nemá s pořádáním akcí světové úrovně žádné zkušenosti. Letní olympijské hry (dále jen LOH) mají na programu 33 sportů. Česká republika v 15 z nich pořádala od rozdělení Československa v roce 1993 mistrovství světa, mistrovství Evropy, světové poháry nebo další prestižní mezinárodní mítinky a turnaje. Jen málo z nich ale hostí Česká republika pravidelně. Nejdelší tradici mají atletické mítinky. Počet ročníků toho nejznámějšího z nich, Zlaté Tretry v Ostravě, přesahuje 60.

Poměrně pravidelně jsou v České republice k vidění světové poháry v závodě horských kol z Nového Města na Moravě, v rychlostní kanoistice a veslování z Račic, ve vodním slalomu z Pražské Troji, ve skateboardingu z Pražské Štvanice a v triatlonu z Karlových Varů. Tento výčet zároveň ukazuje, že hostitelství sportovních akcí se netýká pouze Prahy, ale i dalších měst.

Akce konající se na území České republiky pravidelně, by měly být na programu i v následujících letech. V plánu je navíc i mistrovství Evropy v basketbalu žen v roce 2025, ve spolupráci s dalšími zeměmi.

Naopak s jistotou lze říci, že z kapacitních důvodů vystavěných tuzemských stadionů nelze v nejbližší době očekávat konání akcí typu mistrovství světa nebo Evropy ve fotbale, mistrovství světa v rugby nebo mistrovství světa v baseballu.

Mimo letní olympijské sporty se v únoru 2024 v Táboře konalo mistrovství světa v cyklokrosu nebo v Praze v roce 2013 mistrovství světa ve florbalu žen, které je na programu i pro rok 2025. Mužská verze největšího florbalového turnaje se na českém území konala naposledy v roce 2018.

Celkový přehled akcí v letních olympijských sportech konaných na území České republiky od roku 1993 do roku 2024 zobrazuje Tabulka 1 na následující straně.

Tabulka 1*Přehled akcí v letních olympijských sportech na území České republiky*

Sport z LOH	Akce pořádaná v České republice ^a
Atletika	Zlatá tretra od roku 1961 Memoriál Josefa Odložila od roku 1994 Czech Indoor Gala od roku 2009 Halové mistrovství Evropy 2015
Badminton	X ^b
Baseball	X
Basketbal	Mistrovství světa žen 2010 Mistrovství Evropy mužů 2022 spolu s dalšími státy Mistrovství Evropy žen 2017
Box	X
Cyklistika	Mistrovství světa horských kol 2016 Světový pohár horských kol
Fotbal	Finále Evropské konferenční ligy 2023
Golf	X
Gymnastika	X
Házená	X
Horolezectví	Světový pohár
Jachting	X
Jezdeckví	Global Champions Prague Playoffs
Judo	Mistrovství Evropy 1991, 2020
Kanoistika	Mistrovství světa v rychlostní kanoistice 2017 Světový pohár v rychlostní kanoistice i vodním slalomu Mistrovství světa ve vodním slalomu 2006, 2013 Mistrovství Evropy ve vodním slalomu 2020
Lukostřelba	X
Moderní pětiboj	X
Plavecké sporty	X
Pozemní hokej	X
Rugby	X
Šerm	X
Skateboarding	Světový pohár
Sportovní střelba	Mistrovství světa ve střelbě na letící terč 2008
Stolní tenis	Mistrovství Evropy 2010
Surfing	X
Taekwondo	X
Taneční sport	X
Tenis	WTA Prague Open, Laver Cup 2017 Fed Cup finále 2012, 2014, 2015, 2018, BJKC ^c 2021 Davis Cup finále 2012
Triatlon	Světový pohár
Veslování	Mistrovství světa 1993, 2022 Mistrovství Evropy 2017
Volejbal	Světový pohár Mistrovství Evropy mužů 2001, 2011, 2021 Mistrovství Evropy žen 1993, 1997
Vzpírání	X
Zápas řecko-římský	Mistrovství světa v řecko-římském zápase 1995

Poznámka. (Sporty, c1999-2024).

^a zpracování seznamu sportovních událostí vlastní

^b X = v daném sportu Česká republika žádnou velkou sportovní akci nepořádala

^c BJKC = Billie Jean King Cup

V roce 2017 se konal první ročník tenisového turnaje Laver Cup. A z kandidátských měst, mezi která se řadil například Berlín, Rotterdam nebo Milán, byla vybrána Praha. Pro hlavní město České republiky to znamenalo velkou prestiž a možnost pořádat významnou akci ve čtvrtém nejsledovanějším sportu na světě. Na místo se sjeli lidé z více než padesáti zemí světa, kteří využili možnosti vidět nejlepší tenisty v zápasech a zároveň navštívit samotné historické město. Bez problémů zorganizovaná akce ukázala, že je Česká republika schopná minimálně v tenisu hostit turnaje i té nejvyšší úrovně. Dalším z cílů, o který Praha usiluje, je Turnaj mistryň nebo Turnaj mistrů (Režný, 2017). O2 arena v Praze má s tenisovými zápasy velké zkušenosti, několikrát hostila i finálová utkání týmových soutěží Fed Cup a Davis Cup. Samotný tenis se těší v České republice velké oblibě, proto jsou ambice o pořadatelství dalších významných turnajů oprávněné.

Jedním z důvodů, proč Česká republika v některých sportech žádné velké soutěže nepořádala, je nedostatečná infrastruktura. V případě některých sportů nemá Česká republika vhodná sportoviště z důvodu nevhodných přírodních podmínek. Mám na mysli například surfing. V dalších případech sice Česká republika může sportoviště mít, ne ale světových parametrů. V každém větším městě najdeme plavecké bazény, zřejmě žádný z nich by ale nebyl schopný pojmout mistrovství světa nebo olympijské hry. Chybí jim zázemí nebo tribuny pro diváky. Sporty jako baseball nebo rugby zase nemají v České republice tak velkou prestiž jako například ve Spojených státech amerických a od tohoto faktu se odvíjí i stav sportovišť.

Pro pořádání velkých fotbalových zápasů chybí České republice stadion s kapacitou konkurující stadionům v zahraničí. Finále Evropské konferenční ligy se v roce 2023 odehrálo na největším a nejmodernějším fotbalovém stadionu v České republice, ve Fortuna areně, kde svoje ligové zápasy hraje Slavia Praha. Jeho kapacita čítá 19 370 sedících diváků (Fortuna arena, c2011-2024). Pro porovnání, Wembley, stadion hostící finále Ligy mistrů v roce 2024, pojme přes 90 000 diváků („Stadium Facts,“ c2001-2024).

Hostitelství letních olympijských her je zřejmě ve většině faktorů náročnější než v případě zimních olympijských her, i s ohledem na mnohem větší počet sportů nebo diváků. Rozmístění sportů na jednotlivá místa v České republice provedla studie PWC (2004) při kandidatuře Prahy na letní olympijské hry 2016 nebo 2020. Jelikož je ale tato studie stará 20 let, některá sportoviště do této doby mohla zaniknout a jiná zase vzniknout. Hostitelé pro LOH 2024, 2028 a 2032 jsou již zvoleni, nelze tak očekávat, že by Česká republika hostila olympijské hry dříve než v roce 2036. Mohlo by se tedy v budoucnu počítat i s halami a dalšími sportovišti, která v současné době ještě neexistují, ale jejichž výstavba se již plánuje, například haly v Brně a v Pardubicích, které by měly vzniknout do roku 2026, respektive 2027.

Tabulka 2 představuje můj návrh rozmístění sportovišť na letních olympijských hrách v Praze, založený na studii PWC (2004). Už pro LOH 2016 se počítalo se zapojením celé republiky, ne pouze Prahy (Mr-sport, n.d.), a nejinak by tomu bylo i o 20 let později.

Tabulka 2

Rozmístění sportů a disciplín letních olympijských her v České republice

Sportovní stavba/sport	Město/část města
Olympijský stadion	Praha – Letňany
Multifunkční hala	Praha – Letňany/Pardubice ^a /Brno ^a
Olympijská vesnice	Praha – Buben
Olympijská hala	Praha – Libeň
Tenisový areál	Praha – Štvanice
Kanál pro vodní slalom	Praha – Troja
Plavecké centrum	Praha – Maniny
Cyklistika, softball, baseball	Praha – Strahov
Horská cyklistika ^a	Nové Město na Moravě ^a
Silniční cyklistika, maraton, triatlon	Centrum Prahy
Jachting	Lipno
Veslařský kanál	Račice
Jezdectví, moderní pětiboj, střelba	Středočeský kraj
Fotbalové stadiony	Letná, Eden, Ostrava, Brno, Teplice
Halové sporty	Praha – Holešovice, Pardubice ^a , Brno ^a
Pozemní hokej	Praha – Hostivař ^a
Sportovní lezení	Praha – Letná ^a
Skateboarding	Praha – Štvanice ^a
Beachvolejbalové hřiště	Praha – Letná

Poznámka. (PWC, 2004). Vlastní ^a

Sportoviště, která nebyla v plánu studie PWC jsem umisťovala na základě již dostupné nebo plánované infrastruktury do daných oblastí. Halové sporty do nově plánovaných hal v Pardubicích a Brně, kde by mohly proběhnout minimálně základní skupiny sportů. Pozemní hokej na existující hřiště v Hostivaři, sportovní lezení na Letnou, kde se konal i světový pohár, a skateboarding na pražskou Štvanici, kde v posledních letech taktéž probíhají závody světového poháru.

Olympijský stadion by měl disponovat kapacitou alespoň 80 000 míst. Tuto podmínku splňuje Strahovský stadion, ovšem jeho stav a současné využívání neodpovídá potřebám olympijských her. Proto se reálněji jeví výstavba nového olympijského stadionu v Letňanech. Na tomto sportovišti poté probíhá zahajovací a závěrečný ceremoniál, atletika a vybrané zápasy fotbalu. Olympijská hala sloužící pro míčové sporty by měla mít kapacitu až 25 000 diváků. V České republice se počítá s využitím O2 areny v Praze – Libni a případně i v budoucnu postavených hal v Pardubicích a v Brně. Multifunkční hala se využívá v případě, že hostitelské město nemá dostatek sportovních hal, a i tuto potřebu by mohly hal v Pardubicích a v Brně

naplnit. V případě soutěží v jachtingu MOV povoluje přesun do jiné oblasti s vhodnými podmínkami (Vlnas, 2017). Například soutěže v surfingu se na LOH v Paříži uskuteční na ostrově Tahiti. Zapotřebí dále budou i menší tréninkové haly. Zároveň nesmíme zapomínat, že veškerá sportoviště musí být vhodná i pro paralympijské hry.

5.2 Zkušenosti České republiky se soutěžemi v zimních olympijských sportech

Zatímco o letních olympijských hrách v České republice by se dalo uvažovat, představa zimních olympijských her (dále jen ZOH) na našem území se již na první pohled nejeví jako reálná. Nejenže by se sportovní soutěže nemohly konat v jednom velkém městě nebo regionu, ale z důvodu chybějících sportovišť i klimatických podmínek by Česká republika musela zimní olympijské hry pravděpodobně uspořádat ve spolupráci s jednou ze sousedních zemí.

Česká republika by i v tomto případě mohla čerpat ze zkušeností, které získala pořádáním mistrovství světa, mistrovství Evropy nebo světových pohárů v zimních olympijských sportech. Mimo boby, skeleton, saně a rychlobruslení, na které nemá Česká republika příslušnou infrastrukturu, se žádná velká sportovní akce na našem území nekonala akorát v curlingu. V alpském lyžování se ve Špindlerově Mlýně vinou nedostatečných podmínek mohou konat soutěže pouze v technických disciplínách žen. Na rychlostní disciplíny nemají české hory požadované parametry. S ostatními sporty, již zkušenosti Česká republika má, jak ukazuje Tabulka 3 na následující straně. V posledních letech se zde nejčastěji konají hokejové turnaje, a to především v Praze, a světové poháry v biatlonu z Nového Města na Moravě. Od prvního mistrovství světa v roce 2013 se nejlepší biatlonisté sjeli na Vysočinu již 8x a se zastávkou v České republice počítá jejich světový pohár i nadále. I s akcemi v dalších sportech může Česká republika do budoucna počítat již nyní. V plánu je mistrovství světa v krasobruslení 2026, mistrovství světa v hokeji v letošním roce a další ročníky Českých hokejových her, světový pohár v alpském lyžování žen 2026, další ročníky Jizerské 50 a poprvé i světový pohár ve snowboardcrossu pro sezonu 2024/2025 na Dolní Moravě. Naopak v nejbližších letech se určitě neuskuteční závody ve skocích nebo letech na lyžích v Harrachově, a to z důvodu špatného technického stavu můstků.

Tabulka 3

Přehled akcí v zimních olympijských sportech na území České republiky

Sport zimních olympijských her	Akce pořádaná v České republice
Biatlon	Mistrovství světa 2013, 2024 Světový pohár
Boby a skeleton	X ^a
Bruslení	Mistrovství světa v krasobruslení 1993 Mistrovství Evropy v krasobruslení 1999, 2017
Curling	X
Lední hokej	Mistrovství světa mužů 2004, 2015, 2024 České hokejové hry
Lyžování a snowboarding	Světový pohár v alpském lyžování Mistrovství světa v klasickém lyžování 2009 Světový pohár v klasickém lyžování 2016 Jizerská 50 Mistrovství světa v letech na lyžích 2002, 2014 Světový pohár ve skocích na lyžích Světový pohár ve slopestyle (snowboarding)
Saně	X

Poznámka. Vlastní.

^a X = v daném sportu Česká republika žádnou velkou sportovní akci nepořádala

Mezi divácky nejnavštěvovanější sportovní akce v České republice v posledních letech patřilo mistrovství světa v hokeji 2015 v Praze a Ostravě a mistrovství světa v biatlonu 2024 v Novém Městě na Moravě. První zmíněný šampionát stále drží rekord v návštěvnosti zápasů. Celkový počet diváků se vyšplhal na 741 690. Nelákaly je pouze hokejové zápasy, ale i prostředí obou hostících metropolí. Organizátoři připravovali akci dva roky a po jejím skončení sklidili i za hranicemi velký úspěch (Jáchim, 2015). I v současnosti se obě města chystají na tuto velkou sportovní akci. V květnu 2024 se totiž bude na stejných místech konat šampionát znovu. Obě města mohou těžit z dobré dojezdové vzdálenosti z okolních států, i s ohledem na fakt, že Slovensko a Polsko budou hrát své zápasy v bližší Ostravě. O diváckou návštěvnost snad tedy opět nebude nouze. Člen centrálního organizačního výboru hokejového šampionátu a zároveň viceprezident Mezinárodní hokejové federace IIHF, Petr Bříza, v rozhovoru uvedl, že právě Ostrava řeší problémy s kapacitou hotelů a vypomoci budou muset města v dobré dojezdové vzdálenosti (Grossmann, 2023).

Organizátoři biatlonového mistrovství světa v únoru 2024 sklidili také velký úspěch. I přes nepřízeň počasí se jim podařilo udržet závodní tratě v dobré kondici a poradili si i s dopravní situací a samotným parkováním, které nebylo z důvodu příliš teplého počasí možné na obvyklých místech a diváci museli být sváženi autobusy z přílehlých měst a obcí.

Nové Město na Moravě má 10 000 obyvatel, a v průběhu 12 dnů ho navštívilo přes 210 000 fanoušků, což je téměř o 10 000 více než na předchozím mistrovství světa v Novém

Městě na Moravě v roce 2013. Především víkendové závody atakovaly hranici 30 000 diváků (ČTK, 2024). O víkendech tak na jednoho stálého obyvatele připadli tři návštěvníci. Pro porovnání, takovýto poměr na hokejovém šampionátu by znamenal, že by Prahu za jeden den musely navštívit tři miliony diváků. Na menší Nové Město na Moravě mají tak biatlonové závody mnohem větší dopad než na hokejový turnaj v Praze. I televizní diváci projeví o biatlonové mistrovství světa zájem. Průměrně sledovalo závody 750 000 diváků, celkově pak 2,5 milionu diváků. Projektová manažerka ČT Sport, Markéta Vránková v rozhovoru uvedla, že signál od České televize odebíralo 30 států a ve všech tradičních biatlonových zemích dosáhl šampionát rekordní sledovanosti. I díky tomu bylo toto mistrovství světa označeno Mezinárodní biatlonovou unií jako nejlepší akce z posledních několika let (MediaGuru, 2024).

Ne všechny akce se ale vydaří. Jak již bylo zmíněno, poloha České republiky ve střední Evropě, v mírném pásu a bez velehor, může někdy zimní sporty komplikovat. Z důvodu nedostatku sněhu musel být zrušen letošní ročník světového poháru ve slopestyle ze Špindlerova Mlýna i Jizerská 50, závod v běhu na lyžích. Ten byl zrušen již po šesté, do této doby naposledy v roce 2014.

Z finančních důvodů musely být v roce 2021 zrušeny světové poháry opět ve slopestyle a v běhu na lyžích v Novém Městě na Moravě (Jurek, 2024). V těchto letech komplikovala akce i pandemie koronaviru. Zrušený byl původně premiérový světový pohár ve snowboardcrossu pro rok 2021 na Dolní Moravě (Halva, 2020), České hokejové hry o rok dříve (škv, Sport.cz, 2020) a silně ovlivněný zůstal světový pohár v biatlonu, který se sice v roce 2020 (Halberštádt, 2020) i 2021 (iSport.cz, ČTK, 2021) uskutečnil, ovšem bez diváků.

Ne úplně pozitivně se vzpomíná na jednu z největších sportovních akcí, kterou Česká republika pořádala, mistrovství světa v klasickém lyžování v roce 2009 v Liberci. Náklady na tuto akci se vyšplhaly přes 2 miliardy Kč, a organizátorům po skončení zůstal dluh 108 milionů Kč. Město Liberec dostalo za organizaci pokutu, stát se na úhradě dluhu odmítá podílet a hospodaření šampionátu vyšetřoval i Nejvyšší kontrolní úřad (MS Liberec 2009, 2012).

5.3 Potenciální přínosy pořádání olympijských her v České republice

V následujících dvou podkapitolách se zaměřím pouze na letní olympijské hry, jejichž pořádání v České republice mi přijde s ohledem na stav sportovišť i přírodní podmínky pravděpodobnější. Zároveň můžu vycházet z již vypracované studie PWC (2004), která byla vydaná pro potenciální pořádání LOH v Praze v letech 2016 nebo 2020.

5.3.1 Ekonomické přínosy

Studie PWC (2004) představila dlouhodobé přínosy a efekty v případě pořádání LOH v Praze v roce 2016 nebo 2020. Následující z nich by platily i nyní pro další LOH v budoucnosti. Již samotná kandidatura přináší městu zviditelnění a prestiž. Zároveň ukazuje, že město nebo stát má ambice pořádat největší sportovní akce na světě a díky tomu může získat pořadatelství i dalších akcí. Dále země získává finanční prostředky, které by jinak bylo těžké získat. Jedná se o peníze od médií, sponzorů, turistů a dalších členů olympijského hnutí. Původní studie na základě předchozích LOH odhadovala zvýšení objemu turistického ruchu o zhruba 8 miliard Kč. Podle Českého statistického úřadu (2024) navštívilo v roce 2023 Prahu přes 7 milionů turistů. Oproti předcházejícímu roku čísla narostla o 24 %, oproti předpandemickému roku 2019 ale o 8 % klesla. Za předpokladu, že by Česká republika pořádala LOH nejdříve v roce 2036 se může počet turistů v Praze zvýšit o několik procent. Studie PWC (2004) upozorňuje na fakt, že konání her v Praze by mohlo přispět ke zvýšení rozdílu mezi hlavním městem a zbylými regiony, a to zejména v důsledku vylepšené infrastruktury a turistického ruchu. Rozvoji a poté přínosům ostatních regionů by pomohlo rozšíření sportovišť i mimo Prahu, a tím představení i jiných měst návštěvníkům.

V následujících letech se dá očekávat, že se Praha dostane zpět na čísla návštěvnosti před pandemií koronaviru a pozornost upřená na LOH by je měla pozvednout podobně jako u předchozích olympijských her. Za příklad uvádím statistiku z Brazílie a Londýna. Čísla návštěvnosti Prahy a České republiky by mohla po skončení olympijských her vyjít lépe než v Brazílii, díky zeměpisné poloze ve střední Evropě. Čísla ze zatím posledních LOH 2020 v Tokiu nejsou z důvodu konání her bez diváků relevantní.

V Riu de Janeiro 2016 vzniklo díky LOH přibližně 16 000 volných pracovních míst díky výstavbě hotelů a další infrastruktury, a pracovníků potřebných na jejich provoz. Brazílii navštívilo v daném roce 6,6 milionu zahraničních turistů, což představuje nárůst oproti roku 2015 o 4,8 %. Příjmy z cestovního ruchu činily celkem 6,2 miliardy USD, o 6,2 % více než v předchozím roce („*Olympic Games Rio 2016 – Economic Legacy*,” 2017).

Pro LOH 2012 v Londýně bylo vytvořeno 70 000 pracovních míst, a více než polovina z nich se zachovala i do následujících let. Využíváný je i Olympijský park, například pro plavání, pozemní hokej, atletiku, fotbal, triatlon a ragby („*London 2012: a legacy that keeps giving*,” 2021). Návštěvnost Londýna se v roce 2012 oproti předcházejícímu roku zvýšila o 5 % (London & Partners, [2013]).

I Česká republika by díky olympijským hrám zvýšila zaměstnanost, a to především v ubytovacích a stravovacích zařízeních, maloobchodě a stavebnictví (PWC, 2004).

Jurajda et al. (2006) zmiňují, že mezi vnější finanční toky do ekonomiky patří peníze od médií, sponzorů, členů „olympijské rodiny“ a turistů.

V pořadatelské zemi dochází i na výstavbu nových sportovišť nebo zlepšení stavu těch aktuálních, což dává státu prostor pro rozvoj sportu, ať už rekreačního, nebo soutěžního. Po skončení her by z původní olympijské vesnice v Praze vznikla nová místa pro bydlení nebo univerzitní kampusy.

Zároveň by pořadatelství olympijských her v České republice mohlo zvýšit rychlost výstavby silnic a dálnic, případně linky D pražského metra. Městská hromadná doprava v Praze je na vysoké úrovni, silniční doprava v hlavním městě a blízkém okolí je ale problematická. Důležité bude i spojení Prahy s dalšími mimopražskými sportovišti. Cesta z Prahy do Pardubic se jeví poměrně bezproblémově, téměř celá je pokrytá dálnicí. I spojení do Teplic tvoří částečně dálnice. Ovšem trasa do Ostravy velký kus dálnice ve Východních Čechách ještě postrádá. Tato část by podle plánů měla být do roku 2029 dokončena. Spojení Prahy a Brna je nejkratší přes dálnici D1, ta není ovšem vždy spolehlivá přes časté opravy a modernizace cesty. Do zahájení olympijských her by tak musela být tato dálnice stoprocentně připravená. Výhodou Pardubic, Ostravy i Brna je ale letiště. To pražské by tak nemuselo náporu čelit samo. Jeho spojení s centrem města by ale zasloužilo zrychlení.

5.3.2 Sociální přínosy

Ze sociálního pohledu by zvládnutí pořádání LOH pomohlo Praze zařadit se mezi elitní evropská města, jako se to v minulosti povedlo Barceloně. Tento efekt by působil u Prahy výrazněji než například u Londýna, kde jejich LOH pouze potvrdily stávající pozici města. Zvýšená prestiž města i státu by zároveň přispěla ke zvýšení národní hrdosti (PWC, 2004). Samotné podání kandidatury může představovat zkoušku názorové soudržnosti a tím pádem i cennou zpětnou vazbu pro další rozvoj (Vlnas, 2017). I pro sport v České republice by letní olympijské hry, jakožto největší sportovní událost na světě, byly reklamou a mohly by ho pomoci zpopularizovat. Nástrojem propagace by v tomto případě mohli být zúčastnění sportovci her, kteří by se stali vzory ve vzdělávacím procesu (PWC, 2004). Některá sportoviště, například plavecký stadion, by po skončení her mohly být otevřené veřejnosti (Vlnas, 2017). Další sportoviště a areály by mohly sloužit pro potřeby vzdělávacího sektoru (PWC, 2004). Tím by se rozrostl počet rekreačních zařízení a v ideálním případě i počet sportujících obyvatel.

V Riu de Janeiro 2016 absolvovaly znevýhodněné skupiny obyvatelstva školení zaměřené na technologické sítě, design nebo kontrolu kvality. MOV zároveň pracoval na projektech, které mají za cíl vytvořit udržitelnou budoucnost pro mladé lidi. Díky tomu několik mladých učňů

absolvovalo školení v oblasti řízení sportovních akcí a na hrách získalo první pracovní příležitost („*Olympic Games Rio – Social Legacy*,” 2017).

5.3.3 Environmentální přínosy

Původní studie PWC (2004) se zaměřila i na životní prostředí. Zhoršenému ovzduší v centru Prahy i hlukovému znečištění mohou ke zlepšení situace pomoci investice získané kandidaturou, případně pořádáním LOH.

Pořádající města se čím dál více snaží dbát na udržitelnost. Česká republika nemá předpoklady pro hoštění megalomanských olympijských her, jako tomu bylo v Pekingu 2008 nebo v případě ZOH v Soči 2014. Proto by olympijské hry v Praze pravděpodobně byly zaměřeny právě na trvalou udržitelnost. Vlnas (2017) do udržitelného rozvoje řadí ekologii a smysluplnost či návratnost vstupní investice. Jde tedy o ohled kandidatury i samotných olympijských her na životní prostředí, výstavbu infrastruktury v souladu s rozvojovým plánem města a její využití po skončení her, splnění technických a politických nároků i nároků MOV.

Díky LOH v Riu de Janeiro 2016 bylo zřízeno nové středisko pro zpracování odpadu, nové čisticí stanice nebo zlepšená hygienická infrastruktura pro zpracování odpadních vod („*Olympic Games Rio 2016 - Environmental Legacy*, 2017). V Londýně 2012 díky olympijským hrám například proběhla demolice nevyužívaných budov, při následné dekontaminaci byla recyklovaná znečištěná zemina, která se poté využila pro realizaci olympijského parku. I v hlavním městě Velké Británie byla pro potřeby olympijských her vybudovaná čistička odpadních vod. Organizátoři se snažili snižovat emise oxidu uhličitého během výstavby i v následném provozu hlavního olympijského stadionu, a to především díky speciální betonové směsi s nižším obsahem cementu a díky redukovanému množství použité oceli. Té se na londýnskou výstavbu spotřebovalo o čtvrtinu méně než na olympijský stadion v Pekingu (Vlnas, 2017).

5.3.4 SWOT analýza Prahy jako hostitele letních olympijských her

SWOT analýza v Tabulce 4 na následující straně zobrazuje silné a slabé stránky Prahy jako potenciálního hostitele letních olympijských her, a příležitosti a hrozby, které mohou během pořádání nebo i po skončení her nastat. SWOT analýzu již zpracovala studie PWC (2004), já z ní vybrala dle mého názoru nejdůležitější body a přidala některé vlastní zjištěné v předchozích nebo následujících kapitolách.

Tabulka 4

SWOT analýza Prahy jako hostitele letních olympijských her

Silné stránky	Slabé stránky
Zeměpisná poloha ve střední Evropě ^a Bezpečnost země ^a Pražské MHD ^a , letiště v dalších městech ^b Většina sportovišť blízko centra ^b Dostupnost velkých rozvojových území ^a	Nedostatek kvalitních sportovišť ^a Malé zkušenosti Prahy s velkými akcemi ^a Nedostatečná ubytovací kapacita ^a Nedostatečná podpora obyvatelstva ^b Omezené financování z veřejných rozpočtů ^a
Příležitosti	Hrozby
Výstavba sportovišť ^a Posílení národní hrdosti ^a Zvýšení počtu pracovních míst ^b Zviditelnění země ^b Rozvoj ekonomiky ^b	Zhoršení bezpečnostní situace ^a Výstavba nepotřebných sportovišť ^a Silná konkurence ^a Zvýšení zadluženosti země ^a Změna klimatických podmínek ^a

Poznámka. (PWC, 2004). Vlastní.

^a zdroj PWC, 2004

^b zdroj vlastní

Většina sportovišť v Praze se nachází blízko u sebe, a i v blízkosti centra, s dobrou dostupností MHD. Zároveň poloha České republiky ve střední Evropě z ní dělá snadno dostupnou destinaci z mnoha dalších států Evropy. Praha má několik částí, které mají potenciál rozvoje. Například Letňany nebo Strahov. Dále, celá Česká republika patří mezi nejbezpečnější státy na světě.

Z kapitoly 5.1 vyplývá, že Česká republika nemá příliš zkušeností s pořádáním největších sportovních akcí. Od toho se odvíjí i nedostatek sportovišť, která by neměla v České republice využití, a nedostatek ubytovacích zařízení. Pro získání zkušeností se soutěžemi ve vícero sportech najednou, jsou dobrým mezistupněm mezi jednotlivými šampionáty a olympijskými hrami například Evropské hry. Tímto směrem se vydalo Polsko. Bejček (2022) ve své bakalářské práci zjistil, že jeho dotazovaná skupina se k myšlence pořádání olympijských her v České republice staví spíše negativně, a mezi respondenty převládá skeptická nálada. Pro změnu tohoto názoru veřejnosti navrhuje konání veřejné celospolečenské diskuze, jejímž cílem by bylo vyvrácení různých předsudků obyvatelstva a zodpovězení potřebných otázek.

Kapitola 5.4 zaměřená na potenciální náklady her zase ukazuje, že aby bylo možné financovat olympijské hry i z veřejných rozpočtů, je třeba splnit několik podmínek. Právě veřejné financování ale může vést ke zvýšení zadluženosti země. Eliminovat toto riziko by pomohlo vyšší financování ze soukromého sektoru.

Získané pořadatelství LOH by problém s nedostatkem sportovišť a ubytovací kapacity mělo vyřešit. Tím pádem by se i České republice zvýšily šance na pořádání dalších velkých

sportovních akcí. Podkapitola 5.4.2 zmiňuje posílení národní hrdosti a zviditelnění země jakožto sociální přínosy her. Podkapitola 5.4.1. se věnuje ekonomickým přínosům her.

Česká republika není jedinou zemí ze střední Evropy, která projevila zájem pořádat LOH. Konkurence Polska nebo Maďarska ale může snížit šance pro získání pořadatelství, nebo naopak zafungovat jako motivace. Navíc, po letních olympijských hrách v Los Angeles 2028 a Brisbane 2032 by mělo mít větší šanci na získání pořadatelství her v roce 2036 evropské město. V případě výstavby sportovišť by nejspíše většina z nově postavených nenašla své další využití. To by znamenalo velké finanční náklady, které by nebyly v budoucnosti nijak využité, a i tento fakt by mohl přispět k nezvládnutí celého pořadatelství po finanční stránce. Strouhal (2007) ve své literární rešerši zmiňuje, že řešením na zamezení nevyužívání sportovišť, je jejich pouze dočasná výstavba. Za příklad špatného výsledku uvádí olympijský areál v Barceloně, který od skončení LOH v roce 1992 nenašel další využití a chátrá.

Další hrozbou může být zhoršená bezpečnostní situace nebo změny klimatických podmínek, které by mohly zásadně ovlivnit průběh některých sportů. Mám na mysli buď povodně, nebo naopak velké sucho.

5.4 Potenciální náklady pořádání olympijských her v České republice

Při zpracovávání návrhu kandidatury hostitelského města se počítá s potenciálními náklady her. Jejich finální zúčtování bývá ale většinou větší, než se původně odhadovalo. LOH v Rio de Janeiro 2016 stály necelých 14 miliard USD, tedy o 352 % více, než ukazovaly prvotní plány. I Londýn 2012 překročil plánovanou hranici, a to o 76 % na 15 miliard USD. Otázkou je, zda tyto finance byly investovány vhodně. Ve mnoha městech totiž zůstávají po skončení her opuštěná sportoviště a výjimkou není ani právě zmiňované Rio nebo Atény (McCarthy, 2021).

Tokio 2020 se muselo potýkat s neplánovanými náklady po odkladu her z roku 2020 na rok 2021. Oproti tomu ale pořadatelé i mnoho financí ušetřili. Zákaz diváků kvůli koronavirové pandemii totiž znamenal snížení výdajů například na pracovní síly a toto ušetření bylo dokonce větší než ztráty z prodeje vstupenek, kde se očekával příjem 800 milionů dolarů. Celkově hry Japonsko vyšly zhruba na 13 miliard USD (ČTK, 2022).

Jako náklad OH se označuje náklad jednoznačně a výhradně vyvolaný potřebou pořádání OH. Ne vždy je ale hranice mezi těmito a ostatními náklady rozpoznatelná. Mnoho nákladů pro rozvoj města, regionu nebo země totiž zároveň slouží potřebám OH. Například v Athénách 2004 se pro LOH postavilo letiště s kapacitním spojením do města, nový silniční okruh a

zmodernizovaná byla i městská dopravní síť. Ačkoliv do výčtů nákladů her se tyto položky většinou zařazují, jejich potřeba pro město je bez ohledu na OH nezpochybnitelná (PWC, 2004).

Studie PWC (2004) rozděluje náklady olympijských her do tří kategorií:

- Přímé náklady související s upořádáním OH. Jedná se například o výdaje na dočasnou úpravu sportovišť dle parametrů MOV, uvedení sportovišť do původního stavu po skončení her.
- Náklady na rozvoj infrastruktury vzniklé výhradně v souvislosti s uspořádáním OH, které nejsou v žádných rozvojových záměrech plánovaných bez vlivu her
- Náklady na urychlení plánovaného rozvoje, který je v původních plánech obsažen, ale s ohledem na pořádání her je zapotřebí záměry urychlit

Přímé náklady, tedy celkové náklady vyvolané potřebami olympijských her, vypočítala studie PWC (2004) pro LOH 2016 v Praze na 135,875 miliard Kč. V přepočtu na americký dolar, v němž jsou uváděné ceny ostatních her se v kurzu z roku 2004 uvádí částka 5,3 miliard USD. V kurzu aktuálním k 18.4.2024 se tato částka rovná 5,7 miliardám USD. Do této částky se neřadí náklady spojené s případným urychlováním dostavby projektů v případě jejich zpoždění. Navíc, jak již bylo zmíněno, Praha nemůže mít ambice pořádat megalomanské hry, proto je tato částka v porovnání s předešlými hrami poměrně nízká. I vinou světové hospodářské krize v té době by ale náklady zřejmě rostly, podobně jako v ostatních případech her.

V Tabulce 5 na následující straně porovnávám již vypočítané přímé náklady studií PWC v roce 2004 s mými nově zjištěnými údaji navýšenými o meziroční změny cen mezi lety 2004 a 2022.

Tabulka 5*Porovnání přímých nákladů na letní olympijské hry 2016 a 2036 v České republice*

Kategorie nákladu	Náklady pro 2016 (Kč mil.)	Náklady pro 2036 (Kč mil.)
Sportovní areály	45 104	63 729
Olympijská vesnice	13 409	23 063
Mediální vesnice	18 937	32 572
Příprava kandidátské nabídky	510	877
Ostatní provozní výdaje LOH	14 670	25 232
Výdaje na paralympijské hry	1 020	1 754
Bezpečnost	21 041	36 191
Technologie	8 929	15 358
Doprava v rámci Prahy	2 871	4 938
Letiště	0	0
Železnice v rámci Prahy	2 100	3 612
Železnice mimo Prahu	0	0
Silnice mimo Prahu	0	0
Inženýrské sítě v rámci Prahy	520	894
Hotely	0	0
Dopad DPH na investice	3 470	5 968
Urychlení výstavby D3	3 293	0
Celkem	135 875	214 188

Poznámka. PWC (2004). Vlastní.

Výše přímých nákladů her pro rok 2036 činí 214,188 miliard Kč. V přepočtu na americký dolar v aktuálním kurzu k 18.4.2024 se dostaneme na částku 9,023 miliard USD. Jde tedy o podstatně levnější představu, než byla realita předcházejících letních olympijských her. Již před samotnou kandidaturou ale musí být známé zdroje, ze kterých se vyvolané náklady uhradí.

Položka „sportovní areály“ zahrnuje výstavby nebo přestavby nových trvalých nebo dočasných stadionů i výstavbu tréninkových ploch. Od částky pro rok 2036 navýšené o meziroční růst inflace oproti roku 2016 jsem odečetla částky na výstavbu hal v Pardubicích a v Brně v celkové hodnotě 13,85 miliard Kč, se kterými pro pořadatelství her v České republice počítám v roli multifunkčních hal nebo sportovišť pro halové sporty, ale jejichž výstavba nastane i bez pořádání olympijských her v České republice.

I náklady na výstavbu olympijské a mediální vesnice se zařazují do nákladů her, ačkoliv se v ideálním případě očekává jejich další využívání v podobě rezidenčního bydlení. Náklady procesu kandidatury zahrnují náklady na profesionální tým připravující nabídku a kandidaturu města, provozní a administrativní náklady, poplatky MOV, náklady na návštěvy expertních komisí MOV, poradenské služby, marketingovou komunikaci a studii proveditelnosti. Většina nákladů bezpečnosti bývá hrazena ze státních zdrojů, rozpočet Pražského organizačního výboru olympijských her (dále jen POCOG) pokryje pouze náklady ve výši 2 miliard Kč. Mezi technologické náklady se řadí veškeré náklady potřebné pro přenos her, technologickou obsluhu

a náklady na zajištění informačního a technologického zázemí. Do kategorie dopravy se zahrnuje jak přeprava sportovců a diváků mezi jednotlivými sportovišti, tak náklady na přepravu sportovců do hostitelského města. Pro rok 2036 by již neměla být aktuální výstavba dálnice D3, jejíž dokončení je plánované na rok 2030. Ani v oblasti letecké dopravy se neuvažuje nad žádnými investicemi, které by byly vyvolané potřebami her. Pro účely přípravy lokalit Bubny a Letňany bude za potřebí vynaložit náklady na inženýrské sítě. Počítá se i s modernizací čistírnou odpadních vod, podobně jako tomu bylo u olympijských her v zahraničí. Pro rok 2016 se v České republice neplánovaly žádné investice do cestovního ruchu vyvolané potřebami her za předpokladu, že budou uspokojeny z běžného rozvoje této oblasti (PWC, 2004).

Praha i Česká republika má ve svých plánech do roku 2036, tedy do potenciálního pořádání letních olympijských her, několik cílů, které plánuje splnit i bez ohledu na hry, a tím pádem by se tyto položky neměly počítat mezi náklady her. Jejich přehled zobrazuje Tabulka 6.

Tabulka 6

Plánované výstavby a modernizace v České republice využité pro olympijské hry 2036

Druh výstavby	Plánované dokončení	Náklady (Kč mld.)
Dostavba dálnice D35	2030	96,6
Modernizace dálnice D1	X ^a	28,1
Vysokorychlostní železnice	2038	200
Linka D pražského metra	2031	52,09
Pražský okruh	2031-2032	X ^a
Stadion v Pardubicích	2027	8
Stadion v Brně	2026	5,75

Poznámka. Zpracování vlastní.

^aX = údaj nezjištěn

Cestování po Praze by měla ulevit jak nová linka metra D, tak dokončený Pražský okruh, který již z části funguje, a jehož výstavba v okolí potenciálního centra her v Letňanech by usnadnila dopravu mimo jiné i na letiště v Ruzyni.

Jedinou výstavbou, jejíž dokončení není v plánu do roku 2036 je vysokorychlostní železnice spojující Prahu a Brno. Její zhotovení by zkrátilo dobu na cestě mezi oběma městy a zpříjemnilo by tak cestování zřejmě především divákům. Aby mohla být pro potřeby her využita, musela by být její výstavba urychlena a tím zařazena do třetí kategorie rozdělení nákladů podle PWC (2004). Nemyslím si ale, že její výstavba je pro LOH v České republice nutností.

5.4.1 *Financování nákladů vyvolaných potřebami her*

Studie PWC (2004) rozdělila náklady vyvolané potřebami her mezi čtyři zdroje:

- Výnosy Pražského organizačního výboru olympijských her
- Výnosy z developmentu
- Praha a stát
- Kraje a sportovní svazy

Mezi výnosy POCOG patří položky již uvedené v kapitole 2.3. Výnosy z developmentu pokrývají investiční náklady nad rámec běžného rozvoje týkající se vybraných rozvojových projektů, například výstavbu olympijské a mediální vesnice.

Zdroje státu představují významný podíl finančních zdrojů na úhradu organizačně provozních i investičních nákladů nad rámec běžného rozvoje. Financování státem je ale omezeno maximální povolenou úrovní deficitu státního rozpočtu, který podle metodiky Evropské Unie nesmí překročit 3 % hrubého domácího produktu (dále jen HDP), a velikostí konsolidovaného zadlužení státem, kdy celkový vnitřní dluh nesmí překročit 60 % HDP. V roce 2004 ovšem konsolidovaný vládní dluh České republiky činil 25 % HDP a státní dluh 37 % (PWC, 2004). Financování her z veřejných zdrojů by tak v té době bylo komplikované. Podle deníku Echo24 (2024) činil deficit veřejných financí v roce 2023 3,3 % HDP a míra zadlužení vládních institucí 44 % HDP. Po pandemii covidu-19 a začátku války na Ukrajině se nyní veřejné finance stabilizují. Výsledky roku 2023 ukázaly, že Česká republika poprvé od roku 2019 snížila své zadlužení.

I možnosti čerpání finančních zdrojů hlavního města Prahy jsou omezené do výše poměru agregátní dluhové služby ke konsolidovaným příjmům ve výši 15 %. Stát, hlavní město Praha, kraje i sportovní svazy jsou určeny především k tomu, aby pokryli organizačně provozní náklady her, které není možné pokrýt z výnosů rozpočtu POCOG (úprava sportovišť pro potřeby her) a na úhradu ostatních investičních nákladů nad rámec běžného rozvoje (PWC, 2004).

6 DISKUSE

6.1 Srovnání studií zabývajících se podobným tématem

Tabulka 7 představuje a porovnává zaměření pěti mnou vybraných studií, jejichž výsledky jsem využívala ve své práci.

Tabulka 7

Srovnání studií zaměřených na letní olympijské hry v České republice

Název studie	Autor	Rok vydání	Zaměření
Ekonomická a marketingová studie	PWC	2004	Komplexní zaměření
Hlavní ekonomické důsledky	Jurajda et al.	2006	Analýza ekonomického dopadu LOH ^a v roce 2016
Olympijské hry v Praze	Mr-sport	X ^b	Články k LOH ^a v Praze v roce 2016
Praha olympijská: realita či ekonomická utopie?	Strouhal	2007	Literární rešerše
Diskuze o pořádání OH ^c v ČR: názory vybraných skupin	Bejček	2022	Veřejné mínění o pořádání LOH ^a v České republice

Poznámka. Zpracování vlastní

^a LOH = letní olympijské hry

^b X = údaj nezjištěn

^c OH = olympijské hry

Hlavní studií, zabývajících se potenciálem olympijských her v České republice je studie PWC (2004), celým názvem Ekonomická a marketingová studie pořádání letních olympijských her v roce 2016 resp. 2020 v hlavním městě Praha. Ostatní studie vychází zejména z jejich zjištění a často duplikují její výsledky. Tato studie se zabývá danou problematikou velice podrobně a otevírá i témata, která já zmiňuji pouze okrajově nebo vůbec. Jurajda et al. (2006) nahlíží na olympijské hry v Praze v roce 2016 z ekonomického hlediska a zjišťuje jejich ekonomické dopady. Mnoho z jeho výsledků přesahuje rozsah mé práce, a proto zůstalo nezmiňováno. Web Mr-sport (n.d.) obsahuje mnoho článků o samotné kandidatuře, přípravě her i situaci po stažení kandidatury, avšak nikde neuvádí své zdroje. Proto se tento web nejeví jako relevantní. Strouhal (2007) zpracoval literární rešerši, opírající se zejména o studii PWC (2004) a studii Jurajdy et al. (2006). Potvrzuje mé výsledky, které říkají, že v případě finančního zabezpečení země a výstavby sportovišť, může Česká republika o pořadatelství her uvažovat. Bejček (2022) zpracoval

bakalářskou práci, ve které zjišťoval postoje obyvatel České republiky k pořádání olympijských her v Praze. Některá zjištění uvedených studií, již ale nemusí být aktuální, jelikož se jedná (až na bakalářskou práci Bejčka (2022)) o téměř 20 let staré výsledky.

6.2 Doporučení pro další výzkum

U vybraných sportů letních olympijských her, kterým studie PWC přidělila umístění sportovišť, bych udělala změnu. Pro potřeby her by byly dobře využitelné dvě v budoucnu postavené multifunkční haly, v Pardubicích a v Brně, se kterými obě města počítají pro plné využití i bez konaných her, namísto výstavby nové multifunkční haly v Letňanech. Spousta zápasů především halových sportů by se ale tak odehrávala mimo Prahu. Za zvážení ale stojí využití těchto hal například na základní skupiny turnajů, a play off poté sehrát v pražské O2 areně, která by mezi tím byla využita pro jiné sporty.

Horská cyklistika by mohla využít zázemí vybudovaného v Novém Městě na Moravě, kde se pravidelně konají Světové poháry horských kol i biatlonu, a kde mají organizátoři s těmito závody velké zkušenosti. Závodníci by soutěžili ve známém prostředí a na jejich představení by mohlo díky velkým tribunám dorazit téměř 30 000 diváků.

Jak z mých výsledků vyplývá, myslím si, že Česká republika by byla schopná zorganizovat spíše letní olympijské hry než zimní, na jejichž pořádání by bylo za potřebí zřejmě využít sportoviště sousedních států. Na první pohled se jeví jako nejlepší spolu pořadající stát Německo, otázkou je, zda by nebylo schopné ujmout se her samo. Veškerou sportovní infrastrukturu a zkušenosti s pořádáním velkých sportovních akcí totiž má.

Fungovat by mohla spolupráce České republiky se Slovenskem, třeba díky společné a bohaté sportovní minulosti. Velkým plusem se jeví využití Vysokých Tater pro disciplíny alpského lyžování nebo pořádání hokejového turnaje v obou státech. I po případné rekonstrukci skokanských můstků v Harrachově by ale stále oběma státům chyběla minimálně dvě velká sportoviště. Rychlobruslařský ovál a ledové koryto pro jízdu na bobech, skeletonu a saních.

Rakousko může nabídnout ještě lepší podmínky pro alpské lyžování než Vysoké Tatry, na výběr je hned z několika středisek, ve kterých se pravidelně konají světové poháry mužů i žen, například Saalbach. Velké zkušenosti má Rakousko i se skoky na lyžích. Již několik let hostí dva závody z Turné čtyř můstků, v Bischofshofenu a v Innsbrucku, a oba můstky by byly schopné pojmout i olympijské soutěže. Tímto krokem by také došlo k ušetření velké části financí za rekonstrukci můstků v Harrachově, kde není jasné, zda by byly využívány i nadále. Dalšími sporty, na které nemá Česká republika sportoviště, ale Rakousko ano, jsou boby, skeleton a saně.

Otazník zůstává viset nad rychlobruslařským oválem, kterým nedisponuje ani jeden ze států a jehož výstavba by byla finančně náročná.

I Polsko má spoustu sportovišť, která může pro ZOH využít. O jejich pořádání se navíc již v minulosti ucházelo. Disponuje sportovišti, která Česká republika nemá. Jediným problematickým areálem se zdá být sjezdovka pro alpské lyžování. Předseda výboru pro sport a cestovní ruch ve městě Karpacz, Tomasz Stanek (citovaný v Sattlerovi, 2017) se dokonce nechal slyšet, že by rád uspořádal ZOH v roce 2030 v Krkonoších. Ty se ale ani v jednom ze států minimálně v tomto roce neuskuteční. Do budoucna mi ale tato spolupráce přijde jako jedna z nejproveditelnějších. I tato možnost ale obsahuje několik záporů. Rozdělené pořadatelství by nedopřálo ani jednomu státu plnou propagaci a s ní spojené přínosy do budoucna, jako by tomu bylo v případě hostitelství jedné země. Stejně tak by se jedna ze zemí musela upřednostnit, a konalo by se v ní slavnostní zahájení a zakončení her. Problémy by zřejmě nastaly i s rozdělením nákladů a výnosů her.

Tabulka 8 zobrazuje rozmístění sportů a disciplín na ZOH v České republice a Polsku. Jedná se pouze o můj vlastní návrh. Olympijská vesnice by mohla v tomto případě vyrůst v Praze nebo ve Wroclawi. V rámci České republiky se může místo Prahy nabízet i jedno z velkých zimních středisek, Špindlerův Mlýn nebo Dolní Morava.

Tabulka 8

Rozmístění sportů a disciplín zimních olympijských her v České republice a Polsku

Sport/disciplína	Město
Alpské lyžování	Vysoké Tatry
Biatlon	Nové Město na Moravě
Běžecké lyžování	Nové Město na Moravě/Liberec
Boby, skeleton, saně	Karpacz
Curling	Praha
Hokej	Praha, Pardubice
Krasobruslení	Ostrava, Wroclaw
Rychlobruslení	Tomaszów Mazowiecki
Severská kombinace	Zakopane/Harrachov
Short track	Wroclaw
Skoky na lyžích	Zakopane/Harrachov
Snowboarding a akrobatické lyžování	Dolní Morava, Špindlerův Mlýn
Zahajovací a zakončovací ceremoniály	Praha/Wroclaw

Poznámka. Zpracování vlastní.

Potenciál pořádání zimních olympijských her v České republice, případně ve spolupráci s další zemí (například zmiňovaným Polskem), podle mého názoru stojí za další a detailnější zpracování.

Právě po vzoru Polska by se ale Česká republika podle mého názoru mohla vydat. Mezistupněm mezi světovými šampionáty a olympijskými hrami můžou být Evropské hry již zmiňované dříve. Na nich v roce 2023 Polsko ukázalo, že je schopné velkou sportovní akci zorganizovat, a netají se tím, že by se rádo ucházelo i o letní olympijské hry v roce 2036.

6.3 Limity práce

Podle mého názoru je největším limitem práce fakt, že v minulosti na českém území žádné olympijské hry neproběhly, a proto je obtížné zjišťovat jejich potenciální vliv v budoucnosti. Nemůžu se opřít o ověřené postupy v případě pořádání her v České republice, ale pouze o studie, které řeší toto téma bez jakýchkoliv zkušeností. Vycházet mohou i ze zkušeností jiných států s olympijskými hrami, ale každé hry mohou být pojaté jinak a na každý stát můžou mít odlišný dopad. Různé státy mají různé výchozí situace, různé zkušenosti s hrami, náklady počítají v různých měnách, tudíž jim vycházejí různé částky, a přepočty jejich měn do USD jsou závislé na aktuálních kurzech.

Jak již zmiňuji výše, veškeré mé výsledky jsou aktuální k rokům 2024 nebo 2023 a 2022 (v případě, že jsem aktuálnější data nesehnala). Při zpracování vycházím z předpokladu, že by se v České republice pořádaly hry v roce 2036. Ovšem jakékoliv odsunutí pořadatelsví o několik let výsledky opět změní. V České republice se bude postupně vyvíjet infrastruktura, může se změnit finanční situace státu, postoje obyvatelstva k hrám, bezpečnost, a další důležité faktory.

Není ale jisté, zda výhledy do budoucnosti vyjdou tak, jak se nyní předpokládá. Může nastat nečekaná situace, podobně jako nastala válka na Ukrajině, a veškeré plánované výstavby a modernizace budou upozaděny. S tím se pojí i finance. Částky vypočítané nyní mohou v dalších letech vypadat zcela odlišně, například v důsledku neočekávané hospodářské krize.

Pro některé části mé práce, jako například potenciál zimních olympijských her v České republice, neexistují dostatečné zdroje zabývající se touto problematikou. Proto práce obsahuje i mé myšlenky a návrhy nepodložené dalším zkoumáním.

S pokročením technologických vymožeností se dá předpokládat, že přímé náklady právě na technologie zmiňované v Tabulce 5 se oproti roku 2004 nezvýší pouze o meziroční změny, ale i v důsledku postupu doby. Nedokážu ale posoudit, s jakými technologiemi se v minulosti počítalo, a které by bylo za potřebí přidat navíc v budoucnosti. Faktorů, u kterých nelze jednoznačně určit jejich zlepšení nebo zhoršení oproti minulým rokům, je v mé bakalářské práci více. Jedná se například o náklady na bezpečnost, paralympijské hry nebo výstavbu nových hotelů a dalších ubytovacích zařízení, se kterými studie PWC nepočítá.

Na pořádání her se váže zvýšení návštěvnosti dané lokality. Nedokážu ale posoudit, kolik procent z příjmů v sektoru cestovního ruchu v budoucnosti by bylo tvořeno návštěvníky, kteří přijeli do České republiky za účelem olympijských her a kteří bez návaznosti na hry.

7 ZÁVĚRY

Hlavním cílem mé práce bylo na základě zkušeností České republiky s velkými sportovními událostmi a na základě předchozích olympijských her v zahraničí určit potenciální dopady pořádání olympijských her v České republice.

Ačkoliv jsem mou práci zaměřila více na potenciál letních olympijských her v České republice, ani jejich zimní verze nezůstala bez povšimnutí. Na první pohled se dokonce zdá, že má Česká republika více zkušeností právě se zimními sporty než s letními. Velkým omezením jsou ale přírodní podmínky mírného pásu ve střední Evropě a nedostatečně vysoké hory pro alpské lyžování. Tento problém by vyřešila spolupráce na pořadatelské úrovni s jednou ze sousedních zemí. Samo se dokonce vyslovilo Polsko. Tuto možnost ale v Českém olympijském výboru v současnosti nezvažují.

Česká republika v minulosti již zájem o pořádání letních olympijských her projevila. Nikdy se ale nedostala mezi nejužší výběr kandidátů. V případě dalšího kandidátského pokusu by mohla čerpat především ze zkušeností získaných kandidaturou na letní olympijské hry pro rok 2016, která poukázala na slabiny, na kterých je třeba pracovat. V současné době se ale vedení Českého olympijského výboru nechalo slyšet, že další kandidatura není v nejbližších letech prioritou. Moje bakalářská práce počítá s variantou nejbližšího volného termínu letních olympijských her, a to v roce 2036. Zkušenosti s velkými sportovními akcemi v letních olympijských sportech má Česká republika v 15 z 33 možných (aktuální k roku 2024). Jedná se ale o akce konající se nezávisle na ostatních sportech. Veškerá mistrovství světa a další významné soutěže v jednotlivých sportech mají své vlastní organizační týmy. Zatímco na olympijských hrách probíhá několik soutěží najednou. S náporem tak velkého rozsahu ve vrcholovém sportu Česká republika zkušenosti nemá. Dobře zvládá organizaci Olympiády dětí a mládeže na celostátní úrovni. Tato soutěž se v zahraničí koná i na Evropské a celosvětové úrovni. V dané věkové kategorii se jedná o nejprestižnější sportovní akci a Česká republika, jako nezkušený stát, by si mohla pořadatelské nejprve „vyzkoušet“ právě zde. Následovat by mohly seniorské akce, jako Evropské hry, Světové hry nebo Světové univerzitní hry.

Největší nedostatky Prahy oproti pořadatelským městům v zahraničí spatřuji v úrovni infrastruktury. Pro potřeby letních olympijských her by bylo za potřebí vystavět mnoho sportovišť. Tato investice by byla finančně náročná a silně by zasáhla do rozpočtu České republiky. Po vzoru některých pořadatelských měst navíc hrozí, že nová infrastruktura by zůstala po skončení her nevyužívaná. Na druhou stranu, Česká republika by mohla sportoviště využít při dalších významných akcích a část z nich by mohla být otevřená veřejnosti s cílem zvýšení času tráveného pohybovými aktivitami.

Důležitým faktorem ovlivňujícím dopady her jsou finance. Ačkoliv jsem vypočítala náklady her v Praze pro rok 2036 na 9,023 miliard USD, ze zkušeností zahraničních hostitelských států je patrné, že očekávaná částka nákladů je často překračována. Pro stát jsou olympijské hry velkým výdajem, a je možné, že plánované investice po skončení her budou muset být z finančních důvodů odloženy.

Především při přípravě a realizaci her se zvyšuje v daném regionu počet pracovních míst. S rozvojem města, regionu i státu by se ale podobně jako u zahraničních her určitý počet míst zachoval i po skončení olympijských her, a tím by došlo ke snížení míry nezaměstnanosti.

Pořadatelství olympijských her v České republice by především Prahu ve světě zviditelnilo. Dostala by tak příležitost zařadit se mezi nejnavštěvovanější a nejuznávanější města v Evropě i ve světě. S hostitelstvím her se přirozeně zvyšuje návštěvnost daného místa. Cestovní ruch tak přivádí do státního rozpočtu nemalé a důležité příjmy. Právě návštěvnost pořadatelského města i po skončení her a využití jeho zviditelnění má dle mého názoru největší přesah.

8 SOUHRN

V teoretické části jsem představila základní aspekty problematiky olympijských her. Jejich historii, výhody a nevýhody, financování, fungování Mezinárodního olympijského výboru a Českého olympijského výboru, a proces zisku pořadatelství. Konec teoretické části jsem zaměřila přímo na Českou republiku, jež se o hostitelství olympijských her také v minulosti ucházela. Mým cílem bylo zjistit, jaké dopady by pořádání olympijských her na Českou republiku mělo. Na vytyčené cíle odpovídám v kapitole Výsledků. Pro zjištění požadovaných výsledků jsem použila postupy uvedené v kapitole Metodika.

Samotné výsledky představují zkušenosti České republiky s velkými světovými akcemi v letních i zimních sportech a potenciální přínosy a náklady pořádání letních olympijských her na českém území. První polovinu výsledků prezentují především tabulky s vyjmenovanými sporty a k nim přiřazenými akcemi na českém území. Druhou polovinu výsledků zjišťuji na základě studie PWC a předešlých olympijských her a aplikuji je na podmínky České republiky. Ve SWOT analýze představuji silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby Prahy jako potenciálního hostitele her. Zároveň vycházím i ze zjištění z mé teoretické části práce.

Kapitolu Diskuse jsem věnovala především mým návrhům a myšlenkám, ke kterým neexistují vhodné zdroje, a tím pádem nejsou vědecky podložené. Jedná se především o potenciál zimních olympijských her v České republice. Dalším obsahem této kapitoly je zmínka prací zabývajících se podobným tématem a také zmínka limitů mé práce.

Závěry shrnují zjištěné cíle.

9 SUMMARY

In the theoretical part I introduced the basic aspects of the Olympic Games. History, advantages and disadvantages, financing, the function of the International Olympic Committee and the Czech Olympic Committee, and the process of winning the hosting. At the end of the theoretical part, I focused on the Czech Republic, which has also bid to host the Olympic Games in the past. My aim was to find out what the impact of hosting the Olympic Games would have on the Czech Republic. I answer the objectives in the Results chapter. I answer the objectives in the Results chapter. I used the procedures outlined in the Methodology chapter to determine the desired outcomes.

The results represent the Czech Republic's experience with major world events in summer and winter sports and the potential benefits and costs of hosting the Summer Olympic Games on Czech territory. The first half of the results are mainly presented in tables with the listed sports and their associated events on Czech territory. The second half of the results are based on the PWC study and previous Olympic Games and applied to the conditions of the Czech Republic. In the SWOT analysis I present the strengths, weaknesses, opportunities, and threats of Prague as a potential host of the Games. I also draw on the findings from my theoretical part of the thesis.

I have devoted the Discussion chapter mainly to my proposals and ideas, for which there are no appropriate sources and thus no scientific basis. These are mainly about the potential of the Winter Olympics in the Czech Republic. Another content of this chapter is to mention works dealing with a similar topic and also to mention the limits of my work.

The conclusions summarize the identified objectives.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

Baker, A. (2023). *The Most Watched Sporting Events in The World*. Roadtrips. Retrieved February 6, 2024, from <https://www.roadtrips.com/blog/the-most-watched-sporting-events-in-the-world/>

Beijing 2022 Facts and Figures. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 7, 2024, from <https://olympics.com/ioc/beijing-2022-facts-and-figures>

Bejček, M. 2022. *Diskuze o pořádání OH v ČR: názory vybraných skupin* [Bakalářská práce, Univerzita Karlova]. Digitální repozitář Univerzity Karlovy. <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/175320>

Bob, U., & Swart, K. (2011). Sport Events and Social Legacies. *ResearchGate*.

Coca-Cola & Mengniu. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/partners/coca-cola-mengniu>

Česká olympijská. (c1999-2024). Český olympijský výbor. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.olympijskytytm.cz/o-ceska-olympijska>

Český statistický úřad. (2024). *Příjezdový cestovní ruch v Praze v roce 2023*. Český statistický úřad. Retrieved March 9, 2024, from <https://www.czso.cz/csu/xa/prijezdovy-cestovni-ruch-v-praze-v-roce-2023>

ČTK. (2022). *Finální náklady na pořádání odložených OH v Tokiu byly 13 miliard dolarů*. Sport.cz. Retrieved March 27, 2024, from <https://www.sport.cz/clanek/olympiada-loh-2020-tokio-finalni-naklady-na-poradani-odlozenych-oh-v-tokiu-byly-13-miliard-dolaru-3449776>

ČTK. (2024). *Podle prezidenta svazu Hamzy jsou hlavními vítězi MS v biatlonu organizátoři*. České noviny. Retrieved March 19, 2024, from <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2481342>

Dendura, B. (2019). Olympic infrastructure—global problems of local communities on the example of Rio 2016, PyeongChang 2018, and Krakow 2023. *Sustainability*, 12(1), 141.

Dovalil, J. (2004). *Olympismus*. Olympia.

Dovalil, J., & Kolář, F. (2016). *Olympijské myšlenky*. Český olympijský výbor.

Economic benefits of hosting the Olympic Games. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/becoming-an-olympic-games-host/economic-benefits-of-hosting-the-olympic-games>

Echo24. (2024). „Veřejné finance se stabilizují po covidu a válce na Ukrajině.“ *Schodek státního rozpočtu dosáhl 105 miliard*. Echo24.cz. Retrieved April 9, 2024, from <https://echo24.cz/a/H4ZSe/zpravy-ekonomika>

- Finance. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 6, 2024, from <https://olympics.com/ioc/finance>
- Fortuna Arena. (c2011-2024). Slavia Praha. Retrieved February 26, 2024, from <https://www.slavia.cz/klub-fortuna-arena>
- Grexa, J., & Strachová, M. (2011). *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Masarykova univerzita.
- Grossmann, P. (2023). *Bříza o ostravské skupině MS*. Idnes.cz. Retrieved March 19, 2024, from https://www.idnes.cz/hokej/ms-2024/tiskova-konference-ms-2024-ostrava-petr-briza-rozhovor.A231030_132302_ms-hokej-2023_epgrs
- Halberštádt, K. (2020). *Světový pohár v Novém Městě na Moravě 2020*. Český biatlon. Retrieved February 28, 2024, from <https://www.biatlon.cz/2020/03/04/svetovy-pohar-v-novem-meste-na-morave-2020-predzavodni-prehled/>
- Halva, R. (2020). *Dolní Morava světovou elitu snowboardcrossu nepřivítá*. Svitavský deník. Retrieved February 28, 2024, from https://svitavsky.denik.cz/ostatni_region/dolni-morava-svetovou-elitu-snowboardcrossu-neprivita-20201204.html
- Havránková, H., & Erben, E. (1999). *Český olympismus: 100 let*. Olympia.
- History and Origin of the Games*. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 7, 2024, from <https://olympics.com/ioc/fag/history-and-origin-of-the-games/since-when-have-the-summer-and-winter-games-no-longer-been-held-in-the-same-year>
- iSport.cz, ČTK. (2021). *Biatlon Nové Město 2021*. ISport. Retrieved February 28, 2024, from <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-zimni-sporty-biatlon-sp-v-novem-meste/392350/biatlon-nove-mesto-2021-vysledky-osme-a-devate-zastavky-sp-v-biatlonu.html>
- Jáchim, V. (2015). *Nejlepší mistrovství v historii*. Hokej.cz. Retrieved March 19, 2024, from <https://www.hokej.cz/video-nejlepsi-mistrovstvi-v-historii-rika-kral-cesky-hokej-ziska-desitky-milionu/5007905>
- Jurajda et al. (2006). Hlavní ekonomické důsledky pořádání letních olympijských her v Praze v roce 2016. *Politická ekonomie*, (4), 490-507. https://polek.vse.cz/artkey/pol-200604-0003_Hlavni-ekonomicke-dusledky-poradani-letnich-olympijskych-her-v-Praze-v-roce-2016.php
- Jurek, K. (2024). *SP ve snowboardu*. Bet Arena. Retrieved February 28, 2024, from https://www.betarena.cz/rubriky/sportovni-clanky/sp-ve-snowboardu-slopestyle-spindleruv-mlyn-program_4556.html
- Kindová, A. ([2016]). *Olympijský marketing [Prezentace]*. In. Český olympijský výbor. <https://slideplayer.cz/slide/3043307/>
- Kosík, M. (2011). *Olympismus okem autora*. Tribun EU.

Kotíková, H., & Schwartzhoffová, E. (2008). *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Krupka, J. (2015). Olympiáda v Praze. *Pražský deník*.

https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/olympiada-v-praze-sto-milionu-korun-za-nic-a-konecna-metra-v-polich-20150313.html

Kütner, D. (2022). *Skandály kolem fotbalového mistrovství jsou zapomenuty. Katar dostal, po čem toužil. Slávu*. Newstream. Retrieved February 7, 2024, from <https://www.newstream.cz/money/umrti-na-stavenistich-netoleranci-mensin-zakaz-alkoholu-zapomenuto-katar-dostal-co-chtel>

London & Partners. ([2013]). *Key Visitor Statistics*. Retrieved March 3, 2024, from https://cdn.londonandpartners.com/l-and-p/assets/media/london_factsheet_key_visitor_statistics_2012.pdf

London 2012: a legacy that keeps giving. (2021). International Olympic Committee. Retrieved March 3, 2024, from <https://olympics.com/ioc/news/london-2012-a-legacy-that-keeps-giving>

McCarthy, N. (2021). *The Massive Costs Behind The Olympic Games*. Statista. Retrieved March 23, 2024, from <https://www.statista.com/chart/5424/the-massive-costs-behind-the-olympic-games/>

MediaGuru. (2024). *MS v biatlonu sledovalo letos na ČT víc diváků než loni*. MediaGuru. Retrieved March 19, 2024, from <https://www.mediaguru.cz/clanky/2024/02/ms-v-biatlonu-sledovalo-letos-na-ct-vic-divaku-nez-loni/>

Mohammed, A. (2023). *Qatar receive huge economic boost after hosting 2022 FIFA World Cup*. Inside the Games. Retrieved February 7, 2024, from <https://www.insidethegames.biz/articles/1134087/qatar-economy-fifa-world-cup?fbclid=IwAR1HyDothevVqbgKtrXdeuzoLRA23Hrpa6SQjWERRYLOORNl8kFlxW1dG8>

Mr-sport.cz. (n.d.). *Zprávy z olympijských her*. Mr-sport.cz. Retrieved April 11, 2024, from <https://olympijskehry.webnode.cz/olympiada-v-praze-ocima-studentu-vs/aplikace-teorie-verejne-volby-na-olympijske-hry-v-praze/zpusob-financovani-olympijskeho-hnuti/?fbclid=IwAR3mXIXHLvM10j1C2FP7ix4p20HfZSEqDEnUo4OnZm3tOy7wCoix0gI8e0>

MS Liberec 2009. (2012). Aktuálně.cz. Retrieved February 28, 2024, from <https://www.aktualne.cz/wiki/sport/ms-liberec-2009/r~i:wiki:1101/>

Müller, M. (2014). After Sochi 2014: costs and impacts of Russia's Olympic Games. *Eurasian geography and economics*, 55(6), 628-655.

National Olympic Committees. (2024). International Olympic Coemmittee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/national-olympic-committees>

- Novotný, J. (2000). *Ekonomika sportu*. ISV nakladatelství.
- Olympic Games Rio 2016 - Economic Legacy*. (2017). International Olympic Committee. Retrieved March 3, 2024, from <https://olympics.com/ioc/news/olympic-games-rio-2016-economic-legacy>
- Olympic Games Rio 2016 - Environmental Legacy*. (2017). International Olympic Committee. Retrieved March 3, 2024, from <https://olympics.com/ioc/news/olympic-games-rio-2016-environmental-legacy>
- Olympic Games Rio 2016 - Social Legacy*. (2017). International Olympic Committee. Retrieved March 3, 2024, from <https://olympics.com/ioc/news/olympic-games-rio-2016-social-legacy>
- Olympic Games*. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 7, 2024, from <https://olympics.com/ioc/celebrate-olympic-games>
- Olympic Marketing Fact File*. (2023). International Olympic Committee. <https://stillmed.olympics.com/media/Documents/International-Olympic-Committee/IOC-Marketing-And-Broadcasting/IOC-Marketing-Fact-File.pdf>
- Olympijská charta*. (2020) (8. ed.). Mezinárodní olympijský výbor. https://www.olympijskytym.cz/files/docs/O%20%C4%8COV/Olympijska%CC%81%20charta_17-7-2020.pdf
- Olympijská sportoviště*. (2018). PremiumSports. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.premiumsports.cz/olympijska-sportoviste-nekde-slouzi-i-po-hrach-jinde-hrozi-achatraj/>
- Olympijský festival s.r.o.* (c1999-2024). Český olympijský výbor. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.olympijskytym.cz/olympijsky-festival-sro>
- Olympijský festival*. (c1999-2024). Český olympijský výbor. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.olympijskytym.cz/olympijsky-festival>
- Pacut, M., & Kosík, M. (2009). *Dějiny moderního sportu: vybrané kapitoly pro studenty sportovního managementu*. VŠB – Technická univerzita Ostrava.
- Partneři Českého olympijského týmu*. (c1999-2024). Český olympijský výbor. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.olympijskytym.cz/partners>
- PWC. (2004). PricewaterhouseCoopers. *Ekonomická a marketingová studie pořádání letních olympijských her*. Retrieved February 6, 2024, from https://www.praha.eu/public/51/c0/38/160173_4_ekon.pdf
- Requirements to host the Olympic Games*. (2024). International Olympic Committee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/becoming-an-olympic-games-host/requirements-to-host-the-olympic-games>

- Režný, M. (2017). *Laver Cup*. Marketing. Retrieved March 19, 2024, from <https://marketing.cz/laver-cup-v-praze>
- Rozmajzl, L. (2016). *Praha chtěla už třikrát pořádat olympijské hry*. CityBee. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.citybee.cz/m-clanek/1230-194/praha-chtela-uz-trikrat-poradat-olympijske-hry/>
- Sattler, R. (2017). *Polsko chce s Českem uspořádat v Krkonoších zimní olympiádu. Češi o ničem neví*. Lidovky.cz. Retrieved February 22, 2024, from https://www.lidovky.cz/relax/zajimavosti/polsko-chce-s-ceskem-usporadat-v-krkonosich-zimni-olympiadu-cesi-o-nicem-nevi.A170111_174153_In-zajimavosti_rsa
- Social benefits of hosting the Olympic Games*. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/becoming-an-olympic-games-host/social-benefits-of-hosting-the-olympic-games>
- Sporty*. (c1999-2024). Český olympijský tým. Retrieved February 26, 2024, from <https://www.olympijskytym.cz/sports?q=&category=loh>
- Stadium Facts*. (c2001-2024). Wembley stadium. Retrieved February 26, 2024, from <https://www.wembleystadium.com/about/stadium-facts-and-features>
- Strouhal, J. (2007). *Praha olympijská: realita či ekonomická utopie? Český finanční a účetní časopis*, 2(4), 78-85. <https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2007/04/10.pdf>
- Škv, Sport.cz. (2020). *České hokejové hry se letos neuskuteční*. Sport.cz. Retrieved February 28, 2024, from <https://www.sport.cz/clanek/hokej-reprezentace-ceske-hokejove-hry-se-letos-neuskutecni-zruseny-byly-vsechny-srpnov-reprezentacni-akce-1555685>
- The Approach to Olympic host elections*. (2023). International Olympic Committee. https://stillmed.olympics.com/media/Documents/Olympic-Games/Future-Host/Approach-to-Olympic-host-elections.pdf?_ga=2.203636568.979381178.1706542944-321084811.1700240778
- The Games of the Olympiad. (2021). *International Olympic Committee*, 7.
- The Olympic Partner Programme*. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/partners>
- The process to elect Olympic hosts*. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/becoming-an-olympic-games-host/the-process-to-elect-olympic-hosts>
- The World's Most Watched Sporting Event*. (2023). Jvu CPS. Retrieved February 6, 2024, from <https://online.jvu.edu/blog/the-worlds-most-watched-sporting-event-unveiling-the-global-phenomenon/>

Tokyo 2020 Facts and Figures. (c2024). International Olympic Committee. Retrieved February 7, 2024, from <https://olympics.com/ioc/tokyo-2020-facts-and-figures>

Toshihiro, N. (2022). *Ekonomický dopad her v Tokiu 2020*. Tokyo Updates. Retrieved February 29, 2024, from <https://www.tokyouupdates.metro.tokyo.lg.jp/en/post-603/>

Veselský, M. (2021). Mega-eventy a sociologie. Definice, kontroverze a metodologicko-teoretické problémy. *Tělesná kultura*, 44(1), 10-15.

Vlnas, M. (2017). *Architektura olympijských her*. Grada Publishing.

Who we are. ([2023]). European Games. Retrieved February 7, 2024, from <https://european-games.org/the-games/who-we-are/>

World Health Day. (2022). International Olympic Committee. Retrieved February 5, 2024, from <https://olympics.com/ioc/news/world-health-day-how-the-olympic-games-help-keep-host-communities-and-our-planet-healthy>

Základní informace. (c1999-2024). Český olympijský výbor. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.olympijskytym.cz/zakladni-informace>